

**Eija Noppari, Riitta Koivunen,
Eeva-Kaisa Kopra & Paavo Valtanen**

JATKO-OPINTOVÄYLÄN MALLINTAMINEN VÄYLÄOPINNOT-HANKKEESSA

Asiantuntijatyön loppuraportti

**Diakonia-ammattikorkeakoulu
Helsinki 2012**

DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULUN JULKAISUJA

D Työpapereita 60

D Working Papers 60

Julkaisija: Diakonia-ammattikorkeakoulu

Kannen kuva: www.scanstockphoto.com

Taitto: Tiina Hallenberg

ISBN 978-952-493-170-0 (pdf)

ISSN: 1458-3674

Juvenes Print Oy

Tampere 2012

TIIVISTELMÄ

Noppari Eija
Koivunen Riitta
Kopra Eeva-Kaisa
Valtanen Paavo

Jatko-opintoväylän mallintaminen
Väyläopinnot-hankkeessa

Helsinki : Diakonia-ammattikorkeakoulu, 2012

53 s.
11 liitettä

Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja
D Työpapereita 60

ISBN
978-952-493-170-0 (pdf)

ISSN
1458-3674

Tämän loppuraportin ovat toimittaneet Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak) ja Satakunnan koulutuskuntayhtymä (Sataedu). Loppuraportissa kuvataan ammatillisen toisen asteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen opetustoiminnan järjestämistä **väyläopintoina** (liite 1) alueellisen kehittämistyön näkökulmasta vuonna 2011. Tämän kehittämissyhteistyön mahdollisti Opetushallituksen rahoittama *Sataedun ja WinNovan opinto-ohjauksen ja moniammatillisen opiskelijahuollon kehittäminen (Väyläopinnot)* -hanke, jota koordinoi Sataedu. Hankkeen yhteistyöverkostoon kuului, väyläopintojen toteuttamiseen ja ohjaukseen liittyvän sopimuksen (liite 2) mukaisesti, myös Länsirannikon Koulutus Oy (WinNova) ja Satakunnan ammattikorkeakoulu (SAMK).

Väyläopinnoilla tarkoitetaan toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa olevien opiskelijoiden **mahdollisuutta yhdistää toisen asteen ammatilliseen tutkintoon ammattikorkeakouluopintoja**. Väyläopintojen tavoitteena on, että opiskelija saa tietoa ja kokemusta ammattikorkeakouluopiskelusta ja tutustuu erilaisiin ammattikorkeakoulun oppimisympäristöihin, -menetelmiin ja -mahdollisuuksiin (esim. verkko-opiskeluun), koulutusaloihin, koulutussisältöihin, työllistymismahdollisuuksiin ja alan vaatimuksiin. Tavoitteena on, että opiskelija saa kontakteja ammattikorkeakoulun opiskelijoihin ja opettajiin ja löytää itselleen sopivia koulutusvaihtoehtoja. Hankkeessa asetettiin tavoitteeksi myös ammatillisen toisen asteen koulutuksen opinto-ohjauksen palvelujen näkökulmasta 1) alueellisen opinto-ohjaustoiminnan kehittäminen, 2) peruskoulun jälkeisten opintojen jatkumisen edistäminen, 3) opiskelijoiden jatko-opintovalmiuksien parantaminen ja 4) opinto-ohjaussuunnitelman täydentäminen ura- ja rekrytointipalvelujen osalta.

Hanketoiminta eteni asetettujen tavoitteiden mukaisesti, ja tässä loppuraportissa kuvataan ensisijaisesti väyläopintotarjonnan suunnittelu ja toteutus perus-, ammatti- ja vapaasti valittavina ammattikorkeakouluopintoina **kone- ja metallialan, kulttuurialan, liiketalouden ja sosiaali- ja terveysalan** perustutkintoon liittyvinä opintoina toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa. Toissijaisesti kuvatuksi tulee myös se, mitä opiskelijalle merkitsee hänelle suunnattujen alueellisen opinto-ohjaustoiminnan, koulutus- ja toimintamahdollisuuksien, neuvonta-, ura-, rekrytointi- ja konsultaatiopalvelujen kehittäminen ja koulutuspalvelujen integrointi omaan oppimisprosessiin väyläopintoina.

Diak Lännen yksikön Porin toimipaikassa syyslukukaudella 2011 tarjottiin väyläopintoina sosiaali- ja terveysalan koulutusohjelmassa perusopintoja yhteensä 12 op ja ammattiopintoja 8 op. Virtuaali-opintoja väyläopinnot sisälsivät yhteensä 11 op. Kaksi (2) opiskelijaa ilmoittautui perusopintoihin ja heistä toinen myös ammattiopintoihin (liite 1). SAMKissa väyläopintoina tarjottiin perusopintoja 2 op ja ammattiopintoja 49 op sekä vapaasti valittavia opintoja 3 op. Kahdeksan (8) opiskelijaa ilmoittautui liiketoiminta ja kulttuurin toimialan viestinnän koulutusohjelman ammattiopintoihin ja yksi (1) opiskelija sosiaali- ja terveysalan hoitotyön koulutusohjelman vapaasti valittaviin opintoihin. Liiketoiminnan koulutusohjelmaan ja tekniikka ja merenkulun opintoihin ei ilmoittautunut väyläopintoja suorittavia. (Liite 1)

Johtopäätöksenä voi todeta, että väyläopinnot ovat kiinnostaneet toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa opiskelevia. Syyslukukaudella 2011 opintonsa aloittaneet ovat antaneet kiitosta opintojen järjestämisestä ja kokeneet opinnot merkityksellisiksi. Hanketoiminnan avulla käynnistetty väyläopintotarjonta pyritään vakiinnuttamaan keväällä 2012 osaksi satakuntalaista koulutuspalvelua muun muassa Väyläopintoseminaarissa (liite 10) todetun palautteen mukaisesti.

Asiasanat:

hoivan tukipalvelut, aulaemäntä, hoiva-assistentti

Teemat:

Kasvatus ja koulutus aulaisäntä, Hyvinvointi ja terveys

Julkaistu:

Open Access-verkkopublication

ABSTRACT

Noppari Eija
Koivunen Riitta
Kopra Eeva-Kaisa
Valtanen Paavo

**Modelling the Jatko study route in the
Väyläopinnot (Route studies) project**

Helsinki : Diaconia University of Applied Sciences, 2012

53 p.
11 appendices

Diaconia-ammattikorkeakoulun julkaisuja
D Working Papers 60

ISBN
978-952-493-170-0 (pdf)

ISSN
1458-3674

This final report has been put together and edited by Diaconia University of Applied Sciences (DIAK) and the Satakunta Educational Municipal Federation (Sataedu). In the final report, the organization and structuring of teaching, as route studies (Appendix 1), for initial vocational education and for Universities of Applied Sciences, is described, from the viewpoint of regional developmental work, in 2011. This developmental work was made possible by the Sataedu and WinNova development of career counseling and multi-professional student care project (Väyläopinnot), funded by Finnish National Board of Education and coordinated by Sataedu. In accordance with the contract on implementing and guiding the Route studies (Appendix 2), WinNova Länsirannikon Koulutus Ltd. and Satakunta University of Applied Studies (SAMK) belonged to the co-operation network of the project.

By "route studies", we mean the possibility for students in initial vocational education to combine, with the degree from initial vocational education, studies from a University of Applied Sciences. The aim of route studies is that the student obtains information and experience concerning studying at a University of Applied Sciences and that he/she familiarizes himself/herself with different University of Applied Sciences learning environments, learning methods, learning possibilities (e.g. web-based learning), fields of studies, study contents, employment opportunities and requirements of the field. The aim is the student gets contacts with students and teachers at a University of Applied Sciences and that he/she finds suitable educational options for himself/herself. In the project, an aim that was set, from the viewpoint of initial

vocational education career counseling services, was 1) to develop regional counseling, 2) to facilitate the continuation of studies after comprehensive school, 3) to improve the students' readiness for further studies and 4) to complement the study and counseling plan regarding career and recruitment services.

The project work progressed in accordance with the set aims, and in this final report the planning and implementation of the route studies selection is primarily described as basic, professional and optional University of Applied Sciences studies, as studies within the machine and metal field, the culture field, and as business and social and health care studies leading to a basic degree in initial vocational education. Secondly, it is described what it means to the student to develop regional study and counseling, education and action possibilities, guidance, career, recruitment and consultation services directed at the student and to integrate education services into one's own learning process as route studies.

At Pori Unit of DIAK, in autumn semester 2011, in the social and health care study line, basic studies (altogether 12 study points), as well as and professional studies (8 sp) were offered as route studies. The route studies included virtual studies, altogether 11 sp. Two students enrolled for the basic studies and one of them also for the professional studies (Appendix 1). At SAMK, basic studies (2 sp) and professional studies (49 sp) as well as optional studies (3 sp) were offered as route studies. Eight students enrolled for professional communication studies for the business and culture field, and one student for optional studies for the nursing study line in the social and health care field. None enrolled for technology and sea fare studies within the business study line carrying out route studies (Appendix 1).

To conclude, it can be stated that the route studies have interested students in initial vocational education. In autumn semester 2011, those who began their studies have gratefully acknowledged the organization of the studies and have felt that studies are meaningful. The route studies portfolio, started with project activity, is to be made a permanent part of education services in Satakunta, for example, in accordance with the feedback gained in the Route studies seminar (Appendix 10).

Keywords:

Support services for care, a lobby hostess, a lobby host, a care assistant

Available:

Open Access

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

SISÄLLYS

ESIPUHE	9
YHTEYSTIEDOT JA RAPORTOINTI	11
1. HALLINNOIJA, TOIMINTAVERKOSTO JA RAHOITUS	13
2. TAUSTA JA KEHITTÄMISTARPEEN MÄÄRITTELY	17
3. TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS	18
4. TAVOITTEET JA TUOTOS	23
5. SUORITETUT TOIMENPITEET VÄYLÄOPINTOJEN MALLINTAMISEKSI	24
6. TIEDOTTAMINEN JA JULKAISU	27
7. TOTEUTTAMISEN ARVIOINTI	28
8. TOIMINTOJEN JATKAMINEN JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET	31
LIITE 1: VÄYLÄOPINTOJEN MALLINNUS 2011–2012; OPINTOJAKSOT, OPINTOPISTEET JA OPINTOIHIN ILMOITTAUTUNEIDEN LUKUMÄÄRÄ	33
LIITE 2: SOPIMUS YHTEISTYÖSSÄ TOTEUTETTAVISTA TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN VÄYLÄOPINNOISTA JA OHJAUKSESTA	35
LIITE 3: OPISKELIJATIEDOTE	40
LIITE 4: OPISKELIJATIEDOTE	41
LIITE 5: VÄYLÄOPINTOJEN SUUNNITTELU, TOTEUTUS JA ARVIOINTI	43
LIITE 6: PUOLTOLOMAKE (SATAEDU, WINNOVA)	49
LIITE 7: ILMOITTAUTUMISLOMAKE (ESIMERKKI)	50
LIITE 8: VÄYLÄOPINTOJEN OPINTOJAKSOKUVAUS (ESIMERKKI)	52
LIITE 9: VÄYLÄOPINNOT-HANKKEEN LEHDISTÖTIEDOTE	53
LIITE 10: VÄYLÄOPINTOSEMINAARIN ESITE	54
LIITE 11: OPISKELIJAPALAUTTEEN KYSYMYKSET	55

ESIPUHE

Suomessa ammattikorkeakoulutus on muutoksessa kehitettäessä sen lain-säädäntöä, rakenteita, hallintoa ja rahoitusmallia. Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjaus painottaa strategialähtöistä ohjausta, jossa korostuu tuloksellisuus ja vaikuttavuus. Myös ammatillista koulutusta ja lukiota kehitetään omina kokonaisuuksinaan. Tämä luo hyvät lähtökohdat ammatillisille jatko-opinnoille ja monipuoliselle koulutustoiminnalle, mikä puolestaan mahdollistaa korkeatasoisen ammatillisen taitotiedon työelämässä.

Tässä loppuraportissa kuvataan koulutusyhteistyötä toisen asteen ammatillisten koulutusorganisaatioiden (Sataedu, WinNova) ja ammattikorkeakoulujen (Diak, SAMK) välillä alueellisen kehittämistyön näkökulmasta ja ammattikorkeakoulutukselle asetettujen tuloksellisuustavoitteiden suuntaisesti. Väyläopintotarjonnan suunnittelu on antanut koulutusorganisaatioille konkreettista ja reaaliaikaista tietoa väyläopintojen todellisista tarpeista ja kysynnästä – ammatilliselta toiselta asteelta ammattikorkeakouluopintoihin hakeneet ja valitut (taulukot 2 ja 3) – muun muassa sekä ennakointi- että seurantajärjestelmän kehittämiseksi.

Satakuntalaisten koulutuspalvelujen kehittäminen entistä monimuotoisemmiksi ja opiskelijoiden yksilöllisiä tarpeita vastaaviksi edellyttää uusia koulutuskäytäntöjä yhteistyössä eri koulutussektoreiden toimijoiden kanssa. Toteutuneen hankkeen tuotoksen nivominen ammatillisen toisen asteen ammattiopintojen ja ammattikorkeakoulujen perus-, ammatti- ja vapaasti valittaviin opintoihin on välttämätöntä opiskelijoiden jatko-opintoväylien ja urasuuntautumisen vahvistamiseksi.

Suomessa annetaan ammattikorkeakoulutusta noin 60 paikkakunnalla, ja rakenteellisen kehittämisen myötä opetusta antavien koulutusorganisaatioiden verkosto tulee tiivistymään. Lukija voi tutustua Satakunnan laajaan koulutustoimintaan ja elinkeinorakenteeseen osoitteessa <http://www.satakunta.fi/site.aspx?taso=0&id=36>

Lukuvuoden päättyessä

20.12.2011

Eija Noppari

Koulutuspäällikkö

Diak Länsi, Porin toimipaikka

YHTEYSTIEDOT JA RAPORTOINTI

Hankkeen nimi ja tunnistetiedot

Sataedun ja WinNovan opinto-ohjauksen ja moniammatillisen opiskelija-huollon kehittäminen
(Väyläopinnot)

Projektinnumero: 1331

Diaarinumero: 272/422/2010

Opetushallituksen päätösnumero: 272/422/2010

Hankkeen raportioijat

Satakunnan koulutuskuntayhtymä toteutti Sataedun ja WinNovan opinto-ohjauksen ja moniammatillisen opiskelijahuollon kehittäminen (Väyläopinnot) -hankkeen väliraportoinnin Opetushallitukselle 20.2.2011 mennessä. Satakunnan koulutuskuntayhtymä laati myös loppuraportin Opetushallitukselle helmikuun 2012 loppuun mennessä.

Diakonia-ammattikorkeakoulun Diak Lännen yksikön Porin toimipaikan koulutuspäällikkö laati asiantuntijatyönä loppuraportin Satakunnan koulutuskuntayhtymälle (Sataedu) joulukuun 2011 loppuun mennessä. Loppuraportissa kuvataan ammatillisen toisen asteen jatko-opintoväylän mallintaminen ammattikorkeakouluopintoina ja toimenpiteet kustannusselvitykseen liittyen.

Loppuraportista laaditun sähköisen julkaisun toimittivat Riitta Koivunen (WinNova), Eeva-Kaisa Kopra (SAMK) ja Paavo Valtanen (Sataedu) Eija Nopparin (Diak) ohella. Tässä yhteydessä kiitetään myös opinto-ohjaajia Aira Luttista, Karin Pitkäniemeä, Johanna Rantalaista, Virpi Seimelää ja lehtori Kristiina Riikosta (Diak) hanketoiminnan aikana tuottamista materiaaleista ja arvokkaista kommentteista, joita on hyödynnetty sähköisen julkaisun sisällyksessä.

1. HALLINNOIJA, TOIMINTAVERKOSTO JA RAHOITUS

Vastuutaho:

Satakunnan koulutuskuntayhtymä

Osoite: Suoratie 1, 32801 KOKEMÄKI

Puhelinnumero: 040 199 400

Yhdyshenkilö (hankkeen koordinaattori):

Paavo Valtanen, koordinoiva opinto-ohjaaja (Satakunnan ammattiopisto, Sataedu)

Osoite: Suoratie 1, 32801 KOKEMÄKI

Puhelinnumero: 040 199 4304

Sähköpostiosoite: paavo.valtanen@sataedu.fi

Toimintaverkosto ja keskeiset tehtävät

*S*ataedun ja WinNovan opinto-ohjauksen ja moniammatillisen opiskelija-huollon kehittäminen (Väyläopinnot) -hankkeen toimintaverkoston muodosti Satakunnan koulutuskuntayhtymä, SATAEDU ja Länsirannikon Koulutus Oy WinNova. Hankkeen toteuttamiseen sitoutuneet muut yhteistyökumppanit olivat Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Länsi, Porin toimipaikka (DIAK) ja Satakunnan ammattikorkeakoulu (SAMK).

Hankesuunnitelman mukaisesti toimintaverkoston edustajat perehtyivät alueellisiin koulutuksiin ja niiden toteutustapoihin ja tekivät esityksen hanketoiminnan käynnistämisestä. Toimintaverkosto mahdollisti väyläopintojen suunnittelun, toteutuksen ja ohjauksen johto- ja teemaryhmätoimintana niin, että toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa ammatillisissa opinnoissa aloittaville väyläopinnot on huomioitu henkilökohtaisia opiskelusuunnitelmia laadittaessa syksystä 2010 alkaen. Toimintaverkoston avulla väyläopinnoista on tiedotettu myös kirjallisesti (liitteet 3 ja 4) opiskelijoille. Tiedotus on kohdennettu opiskelijoiden ohella myös opinto-ohjaajille, opettajille, alueellisille sidosryhmille ja Opetushallituksen edustajille.

Hankkeelle nimetty johtoryhmä muodostettiin toimintaverkoston edustajista, ja se on vastannut hankesuunnitelman mukaisesta toiminnan etenemisestä ja tiedottamisesta. Johtoryhmä on seurannut ja ohjannut asiantuntijatyötä ja loppuraportoinnin toteutumista ja huomioinut hankkeen valmistelutyöhön liittyneet suunnitelmat ja asiantuntijoiden väliset keskustelut. Tällä ta-

voin kehitetyt uudet toimintatavat sisältävät ammatillisen toisen asteen opilaitosten ja ammattikorkeakoulujen sisäiset suunnitelmat, yhteistoimintaan liittyvät sopimukset sekä kustannusten jakamisesta tehtävät sopimukset. Johtoryhmän kokoonkutsuja on ollut Satakunnan ammattiopiston koordinoiva opinto-ohjaaja Paavo Valtanen. Seuraavaksi todetaan johtoryhmän muut jäsenet yhteystietoineen:

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Länsi, Porin toimipaikka

Eija Noppari, koulutuspäällikkö
Osoite: Metsämiehenkatu 2, 28500 PORI
Puhelinnumero: 040 536 6690
Sähköpostiosoite: eija.noppari@diak.fi

Satakunnan ammattiopisto, Sataedu

Johanna Rantalainen, opinto-ohjaaja (sosiaali- ja terveysala)
Osoite: Myllykatu 10, 29200 HARJAVALTA
Puhelinnumero: 040 199 4154
Sähköpostiosoite: johanna.rantalainen@sataedu.fi

Aira Luttinen, opinto-ohjaaja (kulttuuriala)
Osoite: Pakkalantie 3, 29250 NAKKILA
Puhelinnumero: 040 199 4504
Sähköpostiosoite: aira.luttinen@sataedu.fi

Satakunnan ammattikorkeakoulu, SAMK, Yhteiset palvelut

Eeva-Kaisa Kopra, suunnittelija
Osoite: Tiedepuisto 3, 28600 PORI
Puhelinnumero: 044 710 3884
Sähköpostiosoite: eeva-kaia.kopra@samk.fi

Länsirannikon Koulutus Oy, WinNova

Riitta Koivunen, opinto-ohjaaja (kone- ja tuotantotekniikka)
Osoite: Professorintie 5, PL 17, 28600 PORI
Puhelinnumero: 044 455 7990
Sähköpostiosoite: riitta.koivunen@winnova.fi

Karin Pitkäniemi, opinto-ohjaaja
Osoite: Rautatienpuistokatu 7, 28100 PORI
Puhelinnumero: 044 455 7747
Sähköpostiosoite: karin.pitkaniemi@winnova.fi

Virpi Seimelä, opinto-ohjaaja (liiketalous-, kaupan- ja hallinnonala, sosiaali- ja terveysala)
Osoite: Satamakatu 19, 26100 RAUMA
Puhelinnumero: 044 455 7780
Sähköpostiosoite: virpi.seimela@winnova.fi

Tämän loppuraportin toimittamiseen liittyen keskeisiksi toimijoiksi nimetään Satakunnan koulutuskuntayhtymä, Sataedu, toimeksiantajana, ja Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak), Diak Länsi, Porin toimipaikka toimeksiannon toteuttajana. Kahdenvälisessä sopimuksessa on sovittu asiantuntijatyön tavoitteeksi jatko-opintoväylän mallintamisesta toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta ammattikorkeakouluun ja kirjallisesti raportoitavasta selvitystyöstä. Väyläopintojen mallintamisessa Diak Lännen yksikön Porin toimipaikka on tehnyt asiantuntijayhteistyötä Satakunnan ammattikorkeakoulun edustajien kanssa toimeksiantajan laatiman hankesuunnitelman mukaisesti.

Rahoitus

Hankkeen suunnitelluista ja toteutuneista kustannuksista voidaan todeta Sataedun ja Diakin välisen asiantuntijatyön osalta, että Sataedu maksoi Diak Lännen yksikön Porin toimipaikalle kustannusselvityksen mukaisesti tehdystä työstä (taulukko 1). Ensimmäinen erä maksettiin sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen 3.1.2011. Toinen erä maksettiin kirjallisen asiantuntijatyön loppuraportin ja kustannusselvityksen valmistuttua 31.12.2011 mennessä. Kahdenvälinen maksatussopimus perustui hankkeen talousarvioon, jonka hankekoordinaattori Paavo Valtanen esitteli hankkeen valmistelu- ja johtoryhmän kokouksessa 7.12.2010.

TAULUKKO 1. Yhteistyösopimuksen kustannusselvitys

Asiantuntijatyö, Diak Länsi, Porin toimipaikka
Tehtävät - opiskelijatilastojen laatiminen - pilotoitavien väyläopintojen valitseminen ja yhteistyö amk-opettajien kanssa - väyläopintojen koonnin esittely johtoryhmässä ja teemaryhmässä - väyläopintosopimuksen suunnittelu ja viimeistely - väyläopintojen sähköisen ilmoittautumislomakkeen suunnittelu ja toteutus - amk-verkkosivujen suunnittelu ja toteutus - väyläopintotiedotteen laatiminen - väyläopintoihin ilmoittautuneista opiskelijoista tiedottaminen opintotoimistoon ja koulutusohjelmien opettajille - kevään 2012 väyläopintojen sähköisen ilmoittautumislomakkeen ja verkkosivujen päivittäminen - Väylähankkeen lehdistötiedotteen kommentointi - Väylähankkeen lehdistötilaisuuteen liittyvän esityksen valmistelu ja toteutus - Väylähankkeen levitysseminaariesityksen laadinta ja viimeistely - loppuraportin kirjoittaminen
Asiantuntijatyö, SAMK
Tehtävät - opiskelijatilastojen laatiminen - pilotoitavien väyläopintojen valitseminen ja yhteistyö amk-opettajien kanssa - väyläopintosopimuksen kommentointi - väyläopintojen sähköisen ilmoittautumislomakkeen suunnittelu ja laatiminen - amk-verkkosivujen suunnittelu ja toteutus - väyläopintotiedotteen laatiminen - väyläopintoihin ilmoittautuneista opiskelijoista tiedottaminen opintotoimistoon, tietohallintoon ja koulutusohjelmien opettajille - kevään 2012 väyläopintojen sähköisen ilmoittautumislomakkeen ja verkkosivujen päivittäminen

2. TAUSTA JA KEHITTÄMISTARPEEN MÄÄRITTELY

Sataedun ja WinNovan opinto-ohjauksen ja moniammatillisen opiskelijahuollon kehittäminen (Väyläopinnot) -hankkeen käynnistämiseksi perustettiin vuonna 2010 valmistelutyöryhmä, johon kuuluivat suunnittelija Anne Sankari (SAMK), kehitysjohtaja Veli-Matti Vuori (Sataedu), opiskelijapalvelupäällikkö Fia Heino (WinNova), koordinoiva opinto-ohjaaja Paavo Valtanen (Sataedu) ja yksikönjohtaja Kirsi Sirola (Diak Länsi, Porin toimipaikka). Valmistelutyöryhmä kartoitti alueellista koulutustoimintaa todeten, että satakuntalaisten kouluttajatahojen aiemmista väljistä yhteistyömuodoista on osoittautunut tarpeelliseksi luoda sopimusperusteisia yhteisiä toimintatapoja.

Sataedun ja Winnovan opinto-ohjauksen ja moniammatillisen opiskelijahuollon kehittäminen (Väyläopinnot) -hankkeen hankesuunnitelmassa todetaan, että ammatillisen toisen asteen opiskelijoilla ei ole riittäviä valmiuksia tehdä laadukkaita jatko-opiskelusuunnitelmia, jonka perusteella he voivat tehdä päätökset jatko-opiskeluun hakeutumisesta. Toiseksi todetaan, että ammatillisen toisen asteen koulutuksen järjestäjille on asetettu tuloksellisuusrahoituksessa tavoitteet jatko-opintoihin siirtyvien opiskelijoiden määrästä. Kolmanneksi mainitaan, että ammattikorkeakouluille on asetettu määrälliset tavoitteet on ammatillista väylää tuleville opiskelijoille. Näin ollen Satakunnassa tarvitaan yhteistä toimintamallia jatko-opintojen hakeutumis-ohjeistukseen hakijan taustasta riippumatta.

Ammattikorkeakoulutuksen näkökulmasta näyttää siltä, että rakenteelliset muutokset ohjaavat kouluttajia yhä tiiviimpään yhteistyöhön oppilaitosten kesken. Myös koulutusuudistukseen liittyvä yhteishaku muuttaa koulutukseen hakeutumista, joten alueellinen yhteistyö väyläopintojen tarjoamiseksi yhtenä opintoihin hakeutumisväylänä on merkittävää koulutustoiminnan kehittämistä. Kartoitettaessa valtakunnallista koulutustarjontaa väyläopintoina voidaan todeta, että ammattikorkeakouluilla on opintosuorituksiin liittyviä yhteistyösopimuksia toisen asteen ammatillisten oppilaitosten kanssa Vaasan ammattikorkeakoulussa, Seinäjoen ammattikorkeakoulussa ja Lahden ammattikorkeakoulussa (puitesopimus). Mikkelin ammattikorkeakoulussa on meneillään hanketoiminta, jossa ko. opintoväylä mallinnetaan. Valtakunnallisesti tarkasteltuna ammatillista väylää tulevien opiskelijoiden osuus opiskelijoista on 1–40 prosenttia edellä mainituissa ammattikorkeakouluissa.

3. TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS

Satakunnassa on vuodesta 2010 alkaen tapahtunut koulutuksen järjestäjaverkostoston muutoksia niin, että koulutusten järjestäjien määrä on vähentynyt oleellisesti. Ammatillisen toisen asteen koulutuksen järjestäjiä ovat Satakunnan koulutuskuntayhtymä (Sataedu), Länsi-rannikon koulutus Oy (WinNova). Ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta järjestävät Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak Länsi, Porin toimipaikka) ja Satakunnan ammattikorkeakoulu (SAMK).

Satakunnan koulutuskuntayhtymä, SATAEDU

Satakunnan koulutuskuntayhtymä (Sataedu) aloitti toimintansa 1.1.2010. Tällöin fuusioituivat Kokemäenjokilaakson koulutuskuntayhtymä ja Pohjois-Satakunnan koulutuskuntayhtymä. Satakunnan koulutuskuntayhtymässä on jäsenkuntia yhteensä 17. Satakunnan koulutuskuntayhtymässä on noin 3000 opiskelijaa. Organisaatio rakentuu kolmesta osasta: Satakunnan ammattiopistosta, Satakunnan aikuiskoulutuskeskuksesta ja kehitys- ja palvelutoimintayksiköstä. Henkilöstömäärä on noin 400 työntekijää. Koulutuksen järjestäjien kokoaminen laajentaa ja monipuolistaa tarjolla olevaa koulutustarjontaa eri aloilla ja maakunnan eri osissa. Vahva alueellisuus varmistaa nuorille ja aikuisille hyvän koulutuksen saavutettavuuden. Aikuiskoulutuksella vastataan nopeasti työelämän tarpeisiin ja muutoksiin. Kehitys- ja palvelutoimintayksikkö organisoii Satakunnan koulutuskuntayhtymän kaikkien koulutusalojen ja toimipisteiden kehitys- ja palvelutoimintaa sekä oppilaitosten että erityisesti työelämän tarpeisiin. Kehittämisen painopistealueita ovat mm. aikuis-koulutus, sosiaali- ja terveysalan koulutus ja maahanmuuttajien kotouttava koulutus. Satakunnan koulutuskuntayhtymän toiminta vastaa monipuolisesti Satakunnan kehittämishaasteisiin. (<http://sataedu.fi/>)

Länsirannikon koulutus Oy, WinNova

Porin ja Rauman ammattiopistot, Porin Aikuiskoulutuskeskus ja Innova Länsi-Suomen Aikuiskoulutuskeskus yhdistyivät Länsirannikon Koulutus Oy:ksi ja aloittivat yhteisen koulutustoiminnan 1.1.2010. Yhteisesti omistettava koulutuksen järjestäjä tarjoaa Satakunnan ja Vakka-Suomen alueella toisen asteen ammatillisia opintoja. Nuorten koulutusta toteutetaan Porissa,

Raumalla ja Ulvilassa. Koulutustoimintaan kuuluu yli 30 perustutkintoa kone- ja metallialalla, liiketaloudessa ja sosiaali- ja terveysalalla. WinNova toimii aluekehityksen aktiivisena vaikuttajana ja elinkeinopolitiikan kehittämisvälineenä. Opiskelijoita on 6000 ja henkilökuntaa n. 800. WinNova tarjoaa työyhteisöille laaja-alaisesti koulutus- ja kehittämispalveluja. (<http://www.winnova.fi/winnova/>)

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak

Vuodesta 1996 lähtien toimineella Diakonia-ammattikorkeakoululla on pitkät, lähes 140-vuotiset historialliset juuret. Diakonia-ammattikorkeakoulun rakenne on nimetty Diak Eteläksi (Helsinki, Järvenpää, Kauniainen), Diak Idäksi (Pieksämäki), Diak Länneksi (Pori ja Turku) ja Diak Pohjoiseksi (Oulu). Diakilla on kansallinen erityistehtävä kirkon alan kouluttajana ja se vastaa yli 90 prosentista Suomen evankelis-luterilaisen kirkon diakonian ja nuorisotyön virkoihin kelpoistavasta ammattikorkeakoulutuksesta. Diak on myös suurin sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen järjestäjä Suomessa. Diakonia-ammattikorkeakoulussa on hoitotyön koulutusohjelma, sosiaalialan koulutusohjelma ja viittomakielen koulutusohjelma. Diakissa opiskelijoita on vuosittain noin 3000 ja henkilökuntaa n. 300. Diakille on keskeistä eettisesti vahvan yhteiskunnallisen koulutuksen kehittäminen sosiaali- ja terveysalalla, kulttuurialalla sekä humanistisella ja opetuslalla. Kansallisena erityistehtävänä on kirkollisen diakoni-, diakonissa- ja nuorisotyön ohjaajakoulutuksen kehittäminen. **Diak Lännen yksikön Porin toimipaikka** toteuttaa hoitotyön ja sosiaalialan koulutusohjelmaa ja opiskelijoita on vuosittain n. 250. Henkilökuntaa on n. 25. Koska Diakonia-ammattikorkeakoululla on laaja yhteistyöverkosto, myös väyläopintoihin liittyvän hanketoiminnan yhteydessä on voitu hyödyntää tätä verkostoa, mikä tuottaa lisäarvoa kehittämistyöhön. (<http://www.diak.fi/diak>) Taulukossa 2 on esitetty Porin toimipaikan hakijatilasto vuosina 2009–2011 ammatillisen tutkinnon suorittaneista hakijoista.

Satakunnan ammattikorkeakoulu, SAMK

Satakunnan ammattikorkeakoulu on monialainen korkeakoulu. Satakunnan ammattikorkeakoulussa voi opiskella liiketoimintaa ja kulttuuria, sosiaali- ja terveysalaa sekä tekniikkaa ja merenkulkua. Aikuiskoulutuksessa voi valmistua myös kuntoutuksen ohjaajaksi ja geronomiksi. Koulutusta tarjotaan Porissa, Raumalla, Huittisissa ja Kankaanpäässä, kaikkiaan yhdeksällä kampuksella. SAMKissa on 6500 opiskelijaa. Henkilökuntaa on n. 500. SAMK on

sitoutunut toimimaan alueen innovatiivisen toiminnan veturina, kansainvälistäjänä ja yrittäjyyden edistäjänä. Kansainvälisyyteen panostavassa korkeakoulussa voi opiskella myös englanniksi. Painoalat ovat osaamisintensiivinen opiskeluaikainen yrittäjyys, hyvinvointiosaaminen, ympäristö ja energia, innovatiiviset palvelut ja prosessit, automaatio ja koneteknologia. (<http://www.samk.fi/>) Taulukossa 3 on esitetty SAMKin hakijatilasto vuosina 2009–2011 ammatillisen tutkinnon suorittaneista hakijoista.

TAULUKKO 2. Vuosina 2009–2011 ammatillisen perustutkinto-opiskelijoiden hakijatilasto (ensisijaisesti hakeneet)

DIAK Porin toimipaikka	Vuosi 2009			Vuosi 2010			Kevät 2011		
	Hakeneet			Aloittaneet			Hakeneet		
	Nuoret	Aikuiset	Yht		Aikuiset	Yht	Nuoret	Aikuiset	Yht
Diakonisen sosiaalityön sv	11		11	7			73		73
Sosiaalialan ko	42		42	14			99		99
Diakonisen hoitotyön sv		9	9	6				9	9
Hoitotyön sv		51	51	15		40		60	60
									18

TAULUKKO 3. Vuosina 2009–2011 ammatillisen perustutkinto-opiskelijoiden hakijatilasto (ensisijaisesti hakeneet)

SAMK	Vuosi 2009						Vuosi 2010						Vuosi 2011					
	Hakeneet			Aloittaneet			Hakeneet			Aloittaneet			Hakeneet			Aloittaneet		
	Nuoret	Aikuiset	Yhteensä	Nuoret	Aikuiset	Yhteensä	Nuoret	Aikuiset	Yhteensä	Nuoret	Aikuiset	Yhteensä	Nuoret	Aik.	Yht.	Nuoret	Aik.	Yht.
Automatiotekniikan ko	3	6	9	21	0	21	18	3	21	11	0	11	17	0	17	8	0	8
Fysioterapian ko	19	0	19	3	0	3	22	0	22	3	0	3	40	0	40	1	0	1
Hoitotyön ko, SAMK hoitotyön sv.	72	99	171	33	40	73	108	45	153	33	21	54	115	51	166	43	15	58
Kansainvälisen kaupan ko	13	0	13	5	0	5	12	0	12	8	0	8	6	0	6	3	0	3
Kemiantekniikan ko	21	0	21	12	0	12	14	0	14	3	0	3	8	0	8	3	0	3
Kone- ja tuotantotekniikan ko	59	0	59	21	0	21	36	34	70	15	20	35	38	0	38	15	0	15
Kuntoutuksen suunnittelu ja ohjauksen ko (vain aik.koul.)	0	7	7	0	0	0	0	9	9	0	0	0	0	26	26	0	0	0
Kuvataiteen ko	11	2	13	3	2	5	16	16	16	6	6	6	26	7	33	4	1	5
Liiketalouden ko	72	46	118	32	19	51	115	55	170	59	19	78	88	59	147	44	14	58
Liiketoiminnan logistiikan ko. (ei al. 2010 ja 2011)	5	0	5	5	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Logistiikan ko	14	0	14	2	0	2	14	0	14	4	0	4	11	2	0	4	0	4
Matkailun ko	14	0	14	5	0	5	22	0	22	4	0	4	17	0	17	5	0	5
Merenkulun ko: Merenkulualan insinööri sv	16	0	16	6	0	6	8	0	8	4	0	4	18	0	18	10	0	10
Merenkulun ko	10	12	22	3	8	11	12	0	12	2	0	2	22	0	22	8	0	8
Rakennustekniikan ko	45	0	45	16	0	16	46	3	49	17	0	17	60	39	99	26	17	43
Sosiaalialan ko	54	20	74	12	0	12	79	88	167	9	19	28	100	89	189	16	8	24
Sähkötekniikan ko	50	0	50	28	0	28	50	1	51	28	0	28	45	1	46	23	0	23
Hoitotyön ko: Terveystieteiden sv	43	0	43	11	0	11	35	0	35	6	0	6	48	0	48	12	0	12
Tietotekniikan ko	16	0	16	10	0	10	23	0	23	14	0	14	20	0	20	11	0	11
Tietotekniikan ko	17	0	17	5	0	5	22	3	25	6	0	6	23	0	23	8	0	8
Tuotantotalouden ko	4	0	4	3	0	3	5	1	6	3	0	3	4	0	4	2	0	2
Vanhustyön ko (vain aik.koul.) (2010 ei aloitusta)	0	41	41	0	18	18	0	0	0	0	0	0	69	69	69	0	15	15
Viestinnän ko	11	0	11	8	0	8	12	0	12	3	0	3	19	0	19	3	0	3
Degree Programme in Environmental Engineering (ei aloitusta 2009)	0	0	0	0	0	0	4	0	4	1	0	1	4	0	4	2	0	2
Degree Programme in Physiotherapy	2	0	2	1	0	1	6	0	6	1	0	1	11	11	11	1	0	1
Degree Programme in International Business and Marketing Logistics	2	0	2	1	0	1	2	0	2	0	0	0	3	0	3	0	0	0
Degree Programme in Innovative Services (ei aloitusta v. 2011)	2	0	2	2	0	2	3	0	3	1	0	1	0	0	0	0	0	0
	575	233	808	351	105	456	684	242	926	241	79	320	743	343	1073	252	70	322

4. TAVOITTEET JA TUOTOS

Yleistavoite ja osatavoitteet

Ammatillisen toisen asteen koulutuksen opinto-ohjauksen palvelujen tavoitteiksi asetettiin hankkeessa 1) alueellisen opinto-ohjaustoiminnan kehittäminen, 2) peruskoulun jälkeisten opintojen jatkumisen edistäminen, 3) opiskelijoiden jatko-opintovalmiuksien parantaminen ja 4) opinto-ohjaussuunnitelman täydentäminen ura- ja rekrytointipalvelujen osalta.

Sataedun ja Diakin välisen asiantuntijatyön näkökulmasta nimettiin merkittäviksi osatavoitteiksi väyläopintojen mallintamiseen liittyen seuraavana todetut kohdat. Ammatillisen tutkinnon suorittaja 1) saa laadukasta ja monipuolista tietoa ja kokemusta ammattikorkeakouluopinnoista, 2) tutustuu erilaisiin ammattikorkeakoulun oppimisympäristöihin, -menetelmiin ja mahdollisuuksiin, esim. verkko-opiskeluun, SAMKin ja Diakin koulutusaloihin, koulutussisältöihin, työllistymismahdollisuuksiin ja alan vaatimuksiin, 3) saa kontakteja ammattikorkeakoulun opiskelijoihin ja opettajiin ja 4) löytää itselleen sopivia koulutusvaihtoehtoja.

Tuotos

Hankkeen tuotos on hankesuunnitelman mukaisesti väyläopintotarjonnan mallintaminen niin, että Satakunnan alueen ammattikorkeakoulut ja toisen asteen oppilaitokset saavat tuotoksen käyttöön. Satakunnassa toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevat voivat yhdistää omiin ammatillisiin opintoihinsa ammattikorkeakoulun käytännönläheisiä,

oman ammattialan teoriaa käsitteleviä opintoja. Opiskelija voi hyödyntää väyläopintoja myöhemmin, mikäli hän jatkaa opintojaan ammattikorkeakoulussa. Väyläopintasuoritus voidaan liittää toisen asteen perustutkintoon ja/tai hyväksilukea osaksi ammattikorkeakoulututkintoa.

5. SUORITETUT TOIMENPITEET VÄYLÄOPINTOJEN MALLINTAMISEKSI

Hankesuunnitelmassa todetaan, että hankkeen aikana sovitaan yhteistyössä Sataedun, WinNovan, SAMKin ja Diakin kanssa 1) väyläopintojen luomisesta, 2) väyläopintojen suoritusten tunnistamisesta ja tunnustamisesta ammatillisen perustutkinnon opinnoissa, 3) opintojen huomioimisesta ammattikorkeakoulututkinnon osana, 4) opiskelijoille suunnattavien ura- ja rekrytointipalvelujen tehostamisesta, 5) sähköisestä ilmoittautumismenettelystä väyläopintoihin, 6) väyläopintosuoritusten kustannusvaikutuksista ja 7) urapalveluja antavien opinto-ohjaajien koulutuksesta. Liitteessä 5 on esitetty vaiheittainen selvitys toimintaprosessista ja -menetelmistä, joiden avulla mallinnettiin väyläopintotarjonta huomioiden hankkeen kuvauksessa todetut kohdat 1–7.

Väyläopintotarjonta luotiin kevätlukukaudella 2011 koulutusorganisaatioiden tekemään sopimukseen (liite 2) perustuen seuraavasti.

- Tarkasteltiin ammatillisen toisen asteen opetussuunnitelmia http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/amatilliset_perustutkinnot
- Tarkasteltiin ammattikorkeakoulujen (Diak, SAMK) opetussuunnitelmia <http://www.samk.fi/opetussuunnitelmat> http://www.diak.fi/sahk_ops_1112)
- Määriteltiin Väyläopinnot-hankkeessa pilotoitavat alat; kone- ja metalliala, kulttuuriala, liiketalous, sosiaali- ja terveysala
- Määriteltiin väyläopinnot ja koulutustoimintaan liittyvät kehittämisskohteet (puolto, ilmoittautuminen, opintosuoritusten kirjaaminen).
- Määriteltiin väyläopintoihin hakuakataulut: 5.5.–27.5.2011 ja 3.10.–15.11.2011
- Tiedotettiin väyläopintotarjonnasta opinto-ohjaajille, opiskelijoille, koulutusorganisaatioiden henkilöstölle ja sidosryhmille (esitteet, verkkosivufotot, sähköiset ilmoitustaulut, suulliset infot).
- Opinto-ohjaajat ja opettajatuutorit laativat opiskelijalle henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman.

Väyläopinnot toteutettiin ja arvioitiin syyslukukaudella 2011 niin, että

- hiottiin kevään 2012 väyläopintotarjontaa ja todettiin koulutustoimintaan liittyvät kehittämisskohteet
- jatkettiin tiedottamista väyläopintotarjonnasta opinto-ohjaajille, opiskelijoille, koulutusorganisaatioiden henkilöstölle ja sidosryhmille

le (esitteet, verkkosivufotot, sähköiset ilmoitustaulut, suulliset infot, tiedotustilaisuus, väylähankeseminaari) opinto-ohjaajat ja opettaja tuutorit hioivat opiskelijan henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa kevätlukukaudelle 2012.

Sopimuksessa määriteltiin väyläopintojen tunnistaminen ja tunnustaminen toisen asteen ammatillisissa opinnoissa ja ammattikorkeakoulututkinnon osana niin, että opiskelijan tulee hakea puolto (liite 6) valitsemilleen väyläopinnoille omasta oppilaitoksestaan (Sataedu/WinNova). Kun puolto väyläopinnoille on annettu, opiskelijan oma opinto-ohjaaja ilmoittaa asiasta sähköpostitse ammattikorkeakoulun yhteyshenkilölle. Tämän jälkeen opiskelija ilmoittautuu sähköistä lomaketta (liite 7) käyttäen opiskelijaksi ammattikorkeakoulun (Diak/SAMK) väyläopintoihin, jotka on esitelty ammattikorkeakoulujen internet-sivuilla. Opiskelija saa opintosuoritusotteen suoritetuista opinnoista. Opintoihin osallistuminen tulee perua viimeistään kaksi viikkoa ennen väyläopintojen alkamista. Väyläopintotarjonta muodostuu perusopinnoista (yhteensä 14 op), ammatillisista opinnoista (yhteensä 57 op) ja vapaasti valittavista opinnoista (yhteensä 3 op).

Kustannusten hyvittämisestä oppilaitosten kesken todetaan sopimuksessa, että opiskelijaliikkuvuudesta muodostuvat kustannukset mitataan sekä myönnettyinä uusina opinto-oikeuksina että aloitettuina ja rekisteröityinä opintopisteinä. Suunnitteluun liittyvistä erityiskustannuksista vastaavat ammattikorkeakoulut. Myönnettyistä uusista opinto-oikeuksista korvataan hallinto- ja ohjaajakulut / opinto-oikeus.

Kohdeammattikorkeakoulu laskuttaa opiskelijan omaa oppilaitosta syyslukukauden opinnoista helmikuun 15. päivän tilanteen mukaan maaliskuun loppuun mennessä. Kevätlukukauden opinnoista laskutetaan heinäkuun 15. päivän tilanteen mukaan elokuun loppuun mennessä. Laskutus perustuu laskutuskauden aikana väyläopintoina aloitettujen opintojen opintopisteisiin ja myönnettyihin opinto-oikeuksiin. Ammatillista perustutkintoa näyttötutkintona suorittavat maksavat väyläopintonsa itse 10 euroa / opintopiste.

SAMKissa opintojaksoselosteet tallennettiin SoleOPS-järjestelmään (<https://samk.solenovo.fi/opsnet/disp/fi/welcome/nop>) elokuussa 2011. Liitteessä 8 on esitetty esimerkkinä opintojakson kuvauksena käytetty mallipohja. Diakissa SoleOPS-järjestelmä pilotoitiin loppu syksystä 2011. Opintojaksoselosteet ovat kevätlukukaudesta 2012 alkaen luettavissa järjestelmän sivustolta. Vuoden 2011 opintojaksoselosteet olivat esitettyinä Internetissä Porin toimipaikan toimintaa esittelevällä verkkosivuilla.

Opiskelijat ilmoittautuivat keväällä 5.–27.5.2011 syyslukukauden 2011 opintoihin. Kevään 2012 opintoihin ilmoitettiin syyslukukaudella 3.10.–

5.11.2011. Väyläopintoihin ilmoitettiin Internet-osoitteissa <http://pori.diak.fi/vaylaopintohanke> ja <http://www.samk.fi/vaylaopintohanke>.

Diak Lännen yksikön Porin toimipaikassa syyslukukaudella 2011 tarjottiin väyläopintoina sosiaali- ja terveysalan koulutusohjelmassa perusopintoja yhteensä 12 op ja ammattiopintoja 8 op. 3 opiskelijaa ilmoittautui perusopintoihin ja heistä 2 myös ammattiopintoihin. SAMKissa väyläopintoina tarjottiin perusopintoja 2 op ja ammattiopintoja 49 op sekä vapaasti valittavia opintoja 3 op. 8 opiskelijaa ilmoittautui liiketoiminnan ja kulttuurin viestinnän koulutusohjelman ammattiopintoihin ja 1 opiskelija sosiaali- ja terveysalan hoitotyön koulutusohjelman vapaasti valittaviin opintoihin. Sekä liiketalouden koulutusohjelmassa että tekniikan ja merenkulun opinnoissa ei opiskellut väyläopintoja suorittavia. Tarjonnassa olevista väyläopinnoista 11 op saattoi suorittaa virtuaaliopintoina.

Väyläopintojen koulutustoiminta toteutettiin syksyllä 2011 Diak Lännen yksikön Porin toimipaikan ja Satakunnan ammattikorkeakoulun tiloissa. Koulutusprosessin aikana kouluttajat käyttivät erilaisia opetusmenetelmiä kuten lähi-, pienryhmä- ja verkko-opetusta (Moodle/Fronter).

Kevätlukukaudella 2012 SAMKissa toteutettaviin väyläopintoihin ilmoittautui 3 opiskelijaa viestinnän koulutusohjelman opintoihin, 4 opiskelijaa tekniikan ja merenkulkualan opintoihin sekä 3 opiskelijaa sosiaali- ja terveysalalle. Diak Lännen yksikön Porin toimipaikassa toteutettaviin väyläopintoihin ilmoittautui 5 opiskelijaa sosiaali- ja terveysalalle.

6. TIEDOTTAMINEN JA JULKAISU

Sataedun ja WinNovan opinto-ohjauksen ja moniammatillisen opiskelija-huollon kehittäminen (Väyläopinnot) -hankkeen hankesuunnitelmassa todetaan, että johtoryhmä vastaa hanketoiminnan sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta ja että hankkeen aikana laadittava toimintaohje julkistetaan ja siitä tiedotetaan peruskoulujen opinto-ohjaajille hankkeen levitysseminaarissa. Hanketoiminta esiteltiin organisaatioiden johtoryhmässä.

Hanketoiminnan käynnistämisestä tiedotettiin Satakunnan opinto-ohjaajille jo Helsingin opopäivien 2010 aikana. Henkilökunnalle on tiedotettu väyläopinnoista opettajakokouksissa, kuukausi- ja viikkotiedotteissa, sähköpostitse, opiskelijoille suunnatun mainoksen kautta, oppilaitosten kotisivuilla ja Facebook-sivuilla. Opiskelijoille on tiedotettu väyläopinnoista (liitteet 3 ja 4) oppilaitosten kotisivuilla ja Facebook-sivuilla, kuukausi- ja viikkotiedotteissa, sähköpostitse, Moodlessa/Fronterissa, mainoksina opiskelijoiden taukotilassa, paikallisessa mediassa (radio, maakuntalehti, paikallislehdet, oppilaitosten julkaisut). Edellä todettujen tiedotuskanavien ohella myös opinto-ohjaajat kävivät suullisesti esittelemässä väyläopintoja luokissa opetuksen yhteydessä kevät- ja syyslukukaudella 2011 (luokkainfot). Hankekoordinaattori Paavo Valtasen radiohaastattelu (<https://mail.diak.fi/owa/redir.aspx?C=9aa4910392314bb68c59ba4da28a01df&URL=http%3a%2f%2fwww.radiopori.fi%2fuutiset%2fsatakunta%2fv-yl-opinnot-kannustavat-jatkamaan-opiskelua-19-09-2011>), väyläopinnot hankkeen julkistamistilaisuudessa Diak Lännen, Porin toimipaikan Martintalossa 19.9.2011, oli alueellista tiedottamista, joka tavoitti laajan kuulijakunnan. Julkistamistilaisuutta edelsi myös lehdistötiedote (liite 9).

Tämä asiantuntijatyönä laadittu kirjallinen loppuraportti ja muu asiantuntijatyöhön liittyvä materiaalien jakelu koko hanketoiminnan aikana on hankkeeseen liittyvää tiedottamis- ja julkaisutoimintaa, joka huipentui 18.11.2011 toteutuneeseen Väyläopintoseminaariin (liite 10). Tässä levitysseminaarissa jaettiin osallistujille yleisesti jaossa olevaa hankemateriaalia, ja oppilaitosten edustajat pitivät levitysseminaarissa omat puheenvuoronsa hanketoiminnan näkökulmasta. Diakonia-ammattikorkeakoulun edustajana lehtori, väylähankekoordinaattori Kristiina Riikonen esitteli ammattikorkeakoulujen yhteistyönä syntyneen väyläopintotarjonnan ja toimintaohjeet (opintojen puoltaminen, ilmoittautuminen, suorittaminen ja kustannusten hyvittäminen)

7. TOTEUTTAMISEN ARVIOINTI

Sataedun ja WinNovan opinto-ohjauksen ja moniammatillisen opiskelijahuollon kehittäminen (Väyläopinnot) -hanke eteni asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Vuoden 2010 loppuun mennessä hankesuunnitelma oli tarkennettu ja johtoryhmän jäsenet nimetty. Pilotointiin valituille aloille nimettiin yhteyshenkilöt valmistelevaan toimintaa teemaryhmänä. Teemaryhmä koontui kolme kertaa vuoden 2011 aikana tutustuen opetussuunnitelmien avulla väyläopintoina tarjottavien opintojen tavoitteisiin ja sisältöihin ja tehden esityksen väyläopintotarjonnasta hankkeen johtoryhmälle.

Hankkeen tuotoksena syntynyt väyläopintomalli tukee ammattikorkeakoulujen tavoitteita lisätä yhteistyötä toisen asteen ammatillisen koulutuksen kanssa. Väyläopintomalli tukee myös ammatillisen toisen asteen koulutuksen järjestäjille tuloksellisuusrahoituksessa asetettuja tavoitteita jatko-opintoihin siirtyvien opiskelijoiden määrästä. Ammatillisen toisen asteen koulutuksen opinto-ohjauksen palvelujen näkökulmasta hankkeessa kehitettiin alueellista opinto-ohjaustoimintaa, edistettiin peruskoulun jälkeisten opintojen jatkumista toisen asteen ammatillisina ja ammattikorkeakouluopintoina ja parannettiin opiskelijoiden jatko-opintovalmiuksia. Hankkeessa on täydennetty opiskelijan yksilöllistä opinto-ohjaussuunnitelmaa ura- ja rekrytointipalveluin. Kaikkia väyläopintoihin hakeneita puollettiin aloittamaan opinnot.

Hanketoimintaa johtanut, seurannut ja arvioinut johtoryhmä kokoontui kahdeksan kertaa vuosien 2010–2011 aikana ja perehtyi hankkeen toimijoiden koulutustarjontaan. Johtoryhmä myös hyväksyi suunnitelman väyläopinnoista, niiden suorittamisesta neljällä koulutusalaalla – *sosiaali- ja terveys-, kone- ja metalli-, kulttuuri- ja viestintä- sekä kaupan ja hallinnon* alalla. Johtoryhmän tiedotustoiminta oli kattavaa (esitteet, tiedotteet, sähköiset verkkosivut ja ilmoitustaulut, intra, lehdistö, radio, levitysseminaari) ja tavoitti hyvin kohdejoukon: opinto-ohjaajat, opiskelijat ja alueellisten sidosryhmien edustajat.

Hanketoiminta esiteltiin koulutusorganisaatioiden johtoryhmissä alkuvuodesta 2011, ja WinNovan ja Sataedun opinto-ohjaajat olivat Sataedun Kokemäen yksikössä 4.3.2011 perehtymässä hankkeeseen. He käynnistivät oppilaitostensa opinto-ohjauksen kehittämisen. Hankkeesta tiedotettiin muun muassa WinNovan opotiimin, opiskelijapalveluyksikön ja OPA-tiimien (Rauma, Pori) kokouksissa. Koulutusorganisaatioiden henkilökuntaa informoitiin keväällä 2011 mm. koulutuspäälliköiden ja opinto-ohjaajien toimesta.

Väyläopintojen mallintamisen arviointi

Hyvin toteutetun tiedottamisen ja opinto-ohjauksen avulla väyläopinnoissa opiskelevat saivat monipuolista tietoa ja kokemusta ammattikorkeakouluopinnoista. Opiskelijoilla oli mahdollisuus tutustua kahden erilaisen ammattikorkeakoulun oppimisympäristöihin, menetelmiin, koulutusaloihin ja koulutussisältöihin. Opiskelijat tutustuivat myös työllistymismahdollisuuksiin ja alan vaatimuksiin; esimerkiksi yhdellä opiskelijalla heräsi kiinnostus oman ammattialansa opetustehtäviin. Opiskelijat saivat kontakteja ammattikorkeakoulun opiskelijoihin ja opettajiin ja saattoivat pohtia itselleen sopivia koulutusvaihtoehtoja kuten vanhustyöhön ja lasten- ja nuorten mielenterveystyöhön suuntautumista. Sataedun kulttuurialan opiskelijoiden toteuttama esitys, opiskelija Taru Reinin johdolla, kuvaa opiskelijoiden ajatuksia väyläopintojen järjestämisestä: <http://prezi.com/ske0if9phxrj/samk-sataedu/>

Opinto-ohjaajilta saadun palautteen mukaan väyläopinnot ja niiden kehittäminen mm.

...avartaa maailmaa, syventää osaamista, luo lisämahdollisuuksia, innostaa jatko-opintoihin, näkee konkreettisesti mitä opiskelu ammattikorkeakoulussa on, lisää todennäköisesti hakeutumista ammattikorkeakouluun...

vaatii opiskelijalta todellista sitoutumista, motivoitumista ja ahkeruutta suorittaa myös AMK-opintoja.

voisi olla keino ainakin joillakin aloilla nostaa profiilia ja saada alalle hakeutumaan hyviä persoonia.

Opinto-ohjaajalta saatuun palautteeseen liittyi myös kehittämis ehdotuksia ja opiskelijan henkilökohtaisen opetussuunnitelman laadinnan koettiin lisäävän ohjaustarvetta.

Yhteinen valinnainen päivä kaikilla toimijoilla,...

...enemmän verkko-kursseja,...

...enemmän monimuoto-opintoja,...

..."kursein sivut" selkeämmiksi...

Raumalla ei tarjottu sosiaali- ja terveysalan tai liiketoiminnan AMK-opintoja, vaikka alan koulutusta on Raumalla.

Työssäkäynti verottaa opiskeluhaluja osalla.

Opiskelijalla on monia kiinnostuksen kohteita.

Opiskelijoilta saatu palaute väyläopinnoista oli kannustava:

Mielenkiintoista, voisin ottaakin...
Otan avoimen kautta vasta sitten kun valmistun,...
Vau, onko ne vaikeita, pärjäänsä mä,...
Onko tätä vielä ensi vuonna, me halutaan juuri tätä.

Henkilökunnalta palaute oli kannustava, mutta tiedottamista olisi voinut olla nykyistä enemmän:

Hieno juttu, olisipa silloin aikanaan jo ollut,...
...haluaisin myös itse,...
Periaatteessa hyvä juttu, mutta kunhan opiskelija ei ole pois minun tunneilta,...
Tietoa saisi olla meillä enemmän...

Yhteistyökumppanit huomioivat palautteessa mm. lehdistön avulla tiedottamisen:

Tosi hieno juttu, juuri näin se pitää järjestääkin,...
Olisipa minullakin ollut silloin mahdollisuus ottaa,...
Erittäin hyvät lehtijutut teistä...

8. TOIMINTOJEN JATKAMINEN JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Hanketoiminnan avulla nimetyksi tullut väyläopintotarjonta vakiinnutetaan Väyläopintoseminaarissa saadun palautteen mukaisesti. Ammatillisen toisen asteen oppilaitosten opinto-ohjaajat ja ammattikorkeakoulujen väyläopintoja koordinoivat toimijat jatkavat väyläopintojen toteuttamista ja ohjausta. Satakunnassa on alkanut myös uusi hanke *Moniammatillinen opiskelijahuolto ja ohjaus / Winnonivel*. Hankkeen yhden työryhmän aiheena on koulutuksen / työelämän ja jatko-opintojen nivelvaiheen toimintamallien kehittäminen niin, että opiskelijat voivat joustavasti siirtyä koulutuksen jälkeiseen työelämään tai jatkokoulutukseen. Tähän hankkeeseen on tarkoitus saada sisältymään väyläopintojen vakiinnuttaminen toisella asteella.

Yhteenvetona Väyläopintoseminaarissa saadusta palautteesta voi todeta seuraavat kehittämistarpeet *ammattillisen tutkinnon suorittajan näkökulmasta*.

Saadakseen laadukasta ja monipuolista tietoa ja kokemusta ammattikorkeakouluopinnoista, kontakteja ammattikorkeakoulun opiskelijoihin ja opettajiin, tutustuakseen erilaisiin ammattikorkeakoulun oppimisympäristöihin, oppimismenetelmiin ja mahdollisuuksiin, esim. verkko-opiskeluun, SAMKin ja Diakin koulutusaloihin, koulutussisältöihin, työllistymismahdollisuuksiin ja alan vaatimuksiin väyläopintojen alkuvaiheessa olisi hyvä, että ohjaava opettaja tai opinto-ohjaaja käy tutustumassa ammattikorkeakouluihin opiskelijoiden kanssa. (Tämä mahdollisuus oli käytettävissä myös pilottivaiheen aikana keväällä 2011, kun Diak Lännen yksikön Porin toimipaikassa ja Satakunnan ammattikorkeakoulussa järjestettiin tutustumistilaisuudet).

Löytääkseen itselleen sopivia koulutusvaihtoehtoja valinnaisten opintojen päivä tulisi olla tarjolla kaikilla toimijoilla, ja tiedotusta tulisi suunnata myös perusopetuksen toteuttajille ja muille koulutusaloille kuin vain pilottitoiminnassa mukana olleille. Myös lukioista ja ammatillisesta koulutuksesta tulleilla pitäisi olla tasavertainen mahdollisuus opiskella väyläopintoja. Kulkuyhteydet (alaikäiset) eri paikkakunnille ja aikataulujen yhteensopivuus tulisi huomioida väyläopintojen aikatauluja suunniteltaessa. Myös opiskelussa heikommin pärjääviä opiskelijoita tulisi ottaa mukaan väyläopintoihin, sillä kaikki eivät hae jatko-opintoihin. Näin heillekin tulisi mahdollisuus opiskeluun sitoutuessaan nähdä, tutustua ja onnistua ammattikorkeakouluopinnoissa. Ilman tätä opiskelukokemusta he eivät hakisi jatko-opintoihin. Jos väyläopintoja ei puolleta, perusteluina voisivat olla esim. opiskelijan heikko menestys ammatillisissa opinnoissa tai että opinnot ovat "riipin raapin" tai ammatilliset

opinnot vasta alullaan. Väyläopintoja tulisi markkinoida yhtenä mahdollisuutena kouluttautumiseen. Palautteessa todettiin myös se, että väyläopintojen kustannusvaikutus tulisi huomioida myös ammatillisella puolella.

Palautteista tulee ilmi toive, että ammattialoille saadaan *motivoituneita opiskelijoita ... ja että koulutuksella voidaan edistää heidän ammatillista laajempaa ja vaativampaa osaamista*. Hyväksi todettiin myös se, että *ammatillisessa oppilaitoksessa voidaan tukea opiskelijoiden hakeutumista jatko-opintoihin*, mutta *väyläopinnot eivät saisi aiheuttaa ammatillisten opintojen pitkittymistä*. *Väyläopintojen tulisi painottua syyslukukaudelle*, sillä kevätlukukausi on ammatillisen toisen asteen opiskelijoita kuormittava lukukausi mm. opinnäytetöiden laadinnan vuoksi.

Lopuksi voi todeta, että hankkeen aikana on ollut selkeä näkemys siitä, että kaikilla toisen asteen ammatillisten oppilaitosten opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus suorittaa väyläopintoja ja että kaikissa ammattikorkeakouluissa tulisi olla väyläopintotarjonta. Väyläopintojen valtakunnallisen kehittämistyön ohella tulisi kehittää korkeakoulutoiminnan alueelliseen ohjaamiseen liittyvän järjestelmän ja mittaristojen rakentaminen, sillä tämän hanketoiminnan aikana seurantatietojen kerääminen tapahtui lähinnä opiskelijamäärien ja opintopistekertymien seurantana ammattikorkeakouluissa. Systemaattisen seurantajärjestelmän ohella tulisi kehittää opetuksen jaksottamista neljään jaksoon. Tämä yhtenäistäisi käytäntöjä ammatillisissa oppilaitoksissa, ja 10 opintoviikon kokonaisuudet voitaisiin nykyistä helpommin sisällyttää tutkintoihin. Myös kansainvälistymisen, mm. maahamme muuttaneiden opiskelijoiden opinnot, ja elinikäisen oppijuuden teemoihin liittyvien näkökulmien huomioiminen väyläopintotarjonnassa olisi merkittävää.

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU												
Liiketoimintajia kulttuurin		Perusopinnot				Ammattitopinnot				Vapaaeht. lisäopinnot		
		Sisäisy Sisäisy	Opisk.	Op. yht.	Kevät Opisk.	Op. yht.	Kevät Opisk.	Op. yht.	Kevät Opisk.	Op. yht.		
Liiketoimintajia kulttuurin												
Työsuhde- ja henkilöstöasiat 10 op												
Henkilöstöhallinnon toiminnat 3 op												
Työsuhdeoikeus 4 op												
Palkkahallinto 3 op												
Yhtäystyösuhteiden 3 op												
Yhtäystyösuhteiden 2 op												
Johdanto amk-opintoihin 2 op (virtuaali)												
Yhteensä												
2 0 0 0 0 0 15 1 0 6 0 0												
Viestintä koulutusohjelma (Pori)												
Viestintäalan liiketoiminta ja johtaminen 15 op												
Viestintäalan viestintä 5 op												
Liiketoiminnan suunnittelu 3 op												
Markkinointi yrityksen toiminnasta 4 op												
Johtamisto ja tiimityöskentely 3 op												
Yhteensä												
0 0 0 0 0 0 10 9 0 71 3 0												
Tekniikka ja merenkulku (Pori ja Rauma)												
Materiaalit ja niiden valinta 3 op (Pori)												
3D-mallinnus 3 op (Rauma)												
Metallilogi 3 op (Pori)												
Metallilogi 3 op (Rauma)												
Tekninen piirustus 3 op (Rauma)												
Tuotantotekniikan laboratorit 3 op (Pori)												
Tuotantotekniikan laboratorit 3 op (Rauma)												
Yhteensä												
18 0 0 0 0 0 18 4 0 12 0 0												
Sosiaali- ja terveystieteet												
Hoitotyön koulutusohjelma (Pori)												
Väestön hyvinvointin ja yhteiskunnalliseen toimintaan perehtyminen 6 op												
Moniammatillinen yhteistyö 4 op												
Sytöpotilaan hoidon hallinta moniammatillisissa yhteistyösuhteissa 3 op												
Yhteensä												
2 0 0 0 0 0 49 10 71 28 7 12 3 3 1 3 3 3 3 3 9 9												
Ahteenka (Savon)												

DIAGONIA-AMMATTIKORKEAKOULU		Perusopinnot						Ammattiopinnot						Vapaasti valittavat																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									
		Syksy			Kevät			Syksy			Kevät			Syksy			Kevät																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
		Op	Opisk	Op yht	Op	Opisk	Op yht	Op	Opisk	Op yht	Op	Opisk	Op yht	Op	Opisk	Op yht	Op	Opisk	Op yht																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
Sosiali- ja terveysala (Porin toimipaikka)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							</

LIITE 2: SOPIMUS YHTEISTYÖSSÄ TOTEUTTAVISTA TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN VÄYLÄOPINNOISTA JA OHJAUKSESTA

SOPIMUS DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULUN (DIAK), SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULUN (SAMK), SATAKUNNAN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN (SATAEDU) JA LÄNSIRANNIKON KOULUTUS Oy WinNovan (WinNova) YHTEISTYÖSSÄ TOTEUTETTAVISTA TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN VÄYLÄOPINNOISTA JA OHJAUKSESTA

1. Sopimuksen kohde ja tarkoitus

Sopijaosapuolten (Diakonia-ammattikorkeakoulu Länsi, Porin toimipaikka; Satakunnan ammattikorkeakoulu; SATAEDU, Satakunnan koulutuskuntayhtymä ja WinNova, Länsirannikon koulutus Oy WinNova) kesken sovitaan yhteisesti nimetyistä väyläopinnoista ja ammattikorkeakoulujen suunnittelemasta ja toteuttamasta opetuksesta sekä ohjauksesta lukuvuosittain / kalenterivuositain. Sopimuksen tarkoitus on lisätä yhteistä opintotarjontaa ja opiskelijoiden liikkuvuutta ammattikorkeakouluopintoihin, edistää opiskelijoiden urasuuntautumista eri ammattialoilla ja edistää alueellisen koulutuksen vaikuttavuutta ja tuloksellisuustavoitteita. Sopimus koskee sekä sopijaosapuolten opetushenkilöstöä että SATAEDUN ja WinNovan opiskelijoita.

2. Opinto-oikeuden sisältö

Tämän sopimuksen perusteella opiskelija, jolla on ammatillisen tutkinnon suorittamisoikeus SATAEDUSSA tai WinNovassa **kulttuurialan; kone-, metalli- ja energiatekniikan alan; liiketalous ja kaupan alan ja sosiaali-, terveys ja liikunta-alan** koulutuksessa, voi hakea määräaikaista oikeutta suorittaa opintojakso/-kokonaisuus tämän sopimuksen piiriin kuuluvassa ammattikorkeakoulussa (DIAK, SAMK).

Opintojen suorittamisoikeus astuu voimaan silloin, kun ammattikorkeakoulu (DIAK, SAMK) on myöntänyt opinto-oikeuden opiskelijalle, ja opiskelijan tutkinto-opetuksesta vastaava koulutusorganisaatio (SATAEDU, WinNova) puoltaa opintojen suorittamista. Opinto-oikeus on voimassa väyläopinnoiksi nimetyissä opintojaksoissa/-kokonaisuuksissa niiden keston ajan.

Ammatillinen perustutkinto voidaan suorittaa ammatillisena peruskoulutuksena (nuoret) tai näyttötutkintona (aikuiset). Tämän sopimuksen piiriin kuuluu ammatillista perustutkintoa ammatillisena peruskoulutuksena suorittavat opiskelijat, joiden opinnot kustantaa opiskelijan koulutusorganisaatio (SATAEDU, WinNova). Ammatillista perustutkintoa näyttötutkintona suorittavat eivät voi sisällyttää perustutkintoon tutkinnon osaa ammattikorkeakouluopinnoista. Tästä syystä ammatillista perustutkintoa näyttötutkintona suorittavat tutkinnon suorittajat voivat opiskella ammattikorkeakouluopintoja vapaaehtoisesti, mutta opinnot tutkinnon suorittaja maksaa itse. Ammatillista perustutkintoa näyttötutkintona suorittavat maksavat väyläopinnoista 10 euroa/opintopiste. Kukin oppilaitos päättää niistä periaatteista, joiden perusteella opiskelijoiden

hakemuksia puolletaan (SATAEDU, WinNova) ja opinto-oikeuksia (DIAK, SAMK) myönnetään. Ammattikorkeakoulut päättävät itse opinto-oikeuteen liittyvästä hakumenettelystä.

Sopimus koskee myös erikseen sovittua ohjausta.

3. Väyläopintojen ja ohjauksen suunnittelu ja toteutus

Tämän sopimuksen perusteella kunkin opintojakson/-kokonaisuuden osalta väyläopintojen suunnittelun ja järjestämisen päävastuu on sillä ammattikorkeakoululla (DIAK,SAMK), minkä opinto-ohjelmaan opintojakso/-kokonaisuus kuuluu. Väyläopintojen suunnitteluun ja ohjaukseen käytettävä työpanos kuuluu kunkin ammattikorkeakoulun käytäntöjen mukaisesti henkilöstön työaikaan kuuluvaksi.

4. Opinto-oikeuden sisältö

Tämän sopimuksen perusteella opiskelija, jolla on ammatillisen perustutkinnon suorittamisoikeus SATAEDUSSA tai WinNovassa, voi osallistua ammattikorkeakoulujen (DIAK, SAMK) väyläopintoihin ja niiden ohjaukseen oman oppilaitoksensa periaatteiden mukaisesti.

Opintojen suorittamisoikeus astuu voimaan silloin kun ammattikorkeakoulu (DIAK,SAMK) on myöntänyt opinto-oikeuden opiskelijan oman oppilaitoksen puoltamille opinnoille. Ammattikorkeakoulut päättävät itse opinto-oikeuteen liittyvästä hakumenettelystä seuraavasti:

1. Opiskelija lähettää sähköisen hakulomakkeen, syyslukukautta koskien 15.5 mennessä ja kevätlukukautta koskien 5.11. mennessä.
2. Opiskelijan koulutusorganisaatio puoltaa ja samalla sitoutuu maksamaan opinto-oikeudesta ja aloitettujen opintojaksojen/-kokonaisuuksien opintopisteistä sovitut kustannukset kohdeammattikorkeakoululle.
3. Opiskelijan koulutusorganisaatio lähettää puolletut hakemukset kohdeammattikorkeakoulun (DIAK, SAMK) yhteyshenkilölle hakuajan päättymisen jälkeen.
4. Puolletut hakemukset esitellään ammattikorkeakoulun erikseen nimetylle henkilölle. Tämä henkilö hyväksyy opiskelijan/t suorittamaan ko. opintojakson/-kokonaisuuden, mikä hyväksyntä ilmoitetaan opiskelijalle ja oppilaitoksen edustajalle viimeistään kuukauden kuluessa hakuajan päättymisestä. Mikäli opiskelija ei aloita opintoja, hänen tulee perua opinto-oikeutensa viimeistään kaksi viikkoa ennen opintojen aloittamista.
5. Ammattikorkeakoulujen (DIAK, SAMK) verkkosivuilta löytyy ohjeet väyläopintoihin ilmoittautumiseen ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisellä hakulomakkeella ammattikorkeakoulun antaman ohjeituksen mukaan.
6. Opiskelijat otetaan opintojaksolle/-kokonaisuuteen ammattikorkeakoulun päättämässä järjestyksessä.

Tämä sopimus koskee myös erikseen sovittua ohjausta.

5. Kustannusten hyvittäminen oppilaitosten kesken

Tässä sopimuksessa tarkoitetusta opiskelijaliikkuvuudesta aiheutuneet kustannukset korvataan opintojakson/-kokonaisuuden järjestävälle ammattikorkeakoululle seuraavasti.

Opiskelijaliikkuvuudesta aiheutuneet kustannukset mitataan sekä myönnettyinä uusina opinto-oikeuksina että aloitettuina ja rekisteröityinä opintopisteinä.

Suunnitteluun liittyvistä erityisistä kustannuksista vastaavat ammattikorkeakoulut.

Puoltaessaan opinto-oikeutta koulutusorganisaatio (SATAEDU, WinNova) sitoutuu maksamaan opinto-oikeuksista ja aloitetuista opinnoista opinto-oikeuden myöntäneelle ammattikorkeakoululle (DIAK, SAMK) tämän sopimuksen mukaisen korvauksen. Jos opiskelija peruu opinto-oikeutensa kaksi viikkoa ennen opintojen aloittamista, ammattikorkeakoulu (DIAK, SAMK) ei peri opinnoista maksua opiskelijan koulutusorganisaatiolta (SATAEDU, Winnova).

Myönnettyistä uusista opinto-oikeuksista korvataan hallinto- ja ohjauskuluina 20 euroa/opinto-oikeus.

Aloitetuista opinnoista korvataan 50 euroa/opintopiste.

Kohdeammattikorkeakoulu laskuttaa opiskelijan omaa oppilaitosta edellisen lukukauden opinnoista helmikuun 15. päivän tilanteen mukaan maaliskuun loppuun mennessä ja heinäkuun 15. päivän tilanteen mukaan elokuun loppuun mennessä. Laskutus perustuu laskutuskauden aikana väyläopintoina aloitettujen opintojen opintopisteisiin ja myönnettyihin opinto-oikeuksiin.

Tässä sopimuksessa mainitut kustannusten hyvittämiset väyläopintoja tarjoaville ammattikorkeakouluille (DIAK, SAMK) ovat voimassa pilottitoiminnan ajan (syyslukukausi 2011 ja kevätlukukausi 2012).

6. Opinto-oikeuksista ja suorituksista tiedottaminen

Opiskelija näkee opintojakson/-kokonaisuuden suorittamiseen liittyvät aikataulut ja mahdolliset opintojen toteuttamiseen liittyvät muutokset ammattikorkeakoulujen (DIAK, SAMK) verkkosivuilta.

Opintojakson/-kokonaisuuden aloituskerralla selvitetään opintojakson toteutusperiaatteet

Opintosuoritusrekisteriin viedään hyväksytyt kokonaissuoritukset. Osasuorituksia ei rekisteröidä.

Opiskelijalla on pyynnöstä mahdollisuus saada opintosuoritusote, jonka hän toimittaa koulutusorganisaatioonsa. Ammattikorkeakoulu laskuttaa opiskelijan oppilaitosta myönnettyistä uusista opinto-oikeuksista sekä väyläopinnoista sopimuksen mukaisesti.

Yhteyshenkilöt, ilmoitukset ja tiedonannot:

Väyläopintojen järjestämiseen liittyvissä kysymyksissä voi olla yhteydessä seuraaviin henkilöihin:

Diakonia-ammattikorkeakoulu Länsi, Porin toimipaikka: Kristiina Riikonen, kristiina.riikonen@diak.fi

Satakunnan ammattikorkeakoulu: Eeva-Kaisa Kopra, eeva-kaisa.kopra@samk.fi

SATAEDU: opinto-ohjaajat

WinNova: opinto-ohjaajat

Sopijaosapuolet voivat muuttaa tässä ilmoitettuja yhteyshenkilöitään tai yhteystietojaan tekemällä sitä koskevan ilmoituksen etäkäteän toisille Sopijapuolille.

7. Sopimuksen voimaantulo, päättymisen ja muuttaminen

Tämä sopimus tulee voimaan, kun kaikki sopijapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

Sopimus on voimassa lukuvuoden / kalenterivuoden

Sopijaosapuolet voivat muuttaa tätä sopimusta vain kirjallisesti. Muut muutokset ovat mitättömiä. Muutokset tulevat voimaan, kun kaikki sopijapuolet ovat ne asianmukaisesti hyväksyneet.

8. Sovellettava laki ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

Tästä sopimuksesta aiheutuvat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan sopijapuolten välisin neuvotteluihin. Mikäli sopijapuolet eivät pääse sovinnolliseen ratkaisuun, ratkaistaan riidat Porin käräjäoikeudessa.

9. Paikka, aika ja allekirjoitukset

Tätä sopimusta on tehty neljä kappaletta, yksi kullekin osapuolelle.

Helsinki 19.5 2011

DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Jorma Niemelä
Rehtori

Pori 17.5 2011

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU

Seppo Pynnä
Rehtori

Kokemäki 3 5 2011

SATAEDU, Satakunnan koulutuskuntayhtymä

Matti Isokallio
Kuntayhtymän johtaja

Raumo 9 5 2011

WINNOVA, Länsirannikon koulutus Oy WinNova

Lasse Schultz
Toimitusjohtaja

LIITE 3: OPISKELIJATIEDOTE

SUORITA OPINTOJA AMMATTIKORKEAKOULUSSA

VÄYLÄ-
OPINNOT

HAKUAIKA KEVÄÄN 2012 OPINTOIHIN 3.10. - 5.11.2011

Voit yhdistää ammatillisiin opintoihisi ammattikorkeakoulun käytännönläheisiä, oman ammattialasi teoriaa käsitteleviä opintoja.

Nämä opinnot auttavat sinua valitsemaan oman koulutussalasi ja valmentavat sinua siirtymään ammattikorkeakouluopintoihin. Voit hyödyntää suorittamiasi opintoja myöhemmin, mikäli opiskelet ammattikorkeakoulussa (DIAKissa tai SAMKissa)

Saat lisätietoa ja opinto-ohjausta ammattikorkeakouluopintoihin opinto-ohjaajaltasi.

Mikäli suoritat Sataedussa tai WinNovassa seuraavia tutkintoja:

- kone- ja metallialan perustutkinto
- kulttuurialan perustutkinnot
- liiketalouden perustutkinto
- sosiaali- ja terveysalan perustutkinto

Voit suorittaa alasi ammattikorkeakouluopintoja valitsemassasi ammattikorkeakoulussa.

Opintoihin ilmoittaudutaan aina oman opinto-ohjaajan kautta. Opintojaksot täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

DIAK, LÄNSI

Sosiaali- ja terveysala Porin toimipaikka

Hoitotyön koulutusohjelma
Sosiaalialan koulutusohjelma

SAMK

Liiketoiminta Huittinen
Liiketoiminta ja Kulttuuri Pori
Sosiaali- ja terveysala Pori
Tekniikka- ja merenkulku Pori ja Rauma

Liiketalouden koulutusohjelma
Viestinnän koulutusohjelma
Hoitotyön koulutusohjelma
Kone- ja tuotantotekniikan koulutusohjelma

LISÄTIETOJA OSOITTEISTA

Satakunnan ammattikorkeakoulu, www.samk.fi/vaylaopintohanke
Diakonia ammattikorkeakoulu, www.pori.diak.fi/vaylaopintohanke

diak.fi

samk.fi

sataedu.fi

winnova.fi

WINNOVA
LÄNSIRANNIKON KOULUTUS OY

LIITE 4: OPISKELIJATIEDOTE

Toisen asteen opiskelijoille tarjolla väyläopintoja ammattikorkeakouluun

Toisen asteen ammatillista perustutkintoa Satakunnassa suorittavat voivat nyt suorittaa samanaikaisesti opintoja ammattikorkeakoulussa. Opiskelijalla on mahdollisuus tutustua AMK-opiskeluun ja myöhemmin hyödyntää suorituksensa, mikäli hän jatkaa opintojaan ammattikorkeakoulussa valmistumisensa jälkeen. Opintoja kutsutaan väyläopinnoiksi. Väyläopintojen yhtenä tavoitteena on kannustaa ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden jatko-opintoja korkeakouluissa.

Satakunnan koulutuskuntayhtymä, SATAEDU ja Länsirannikon Koulutus Oy WinNova, Diakonia-ammattikorkeakoulu Länsi, Porin toimipaikka ja Satakunnan ammattikorkeakoulu ovat Opetushallituksen hankerahoituksella käynnistäneet valtakunnallisesti uutta koulutusyhteistyötä. Tätä koulutusyhteistyötä kutsutaan Väyläopinto-hankkeeksi. Väyläopinto-hankkeen aikana on sovittu ammattikorkeakoulujen suunnittelemasta ja toteuttamasta opetuksesta sekä ohjauksesta. Koulutusyhteistyön tarkoituksena on lisätä yhteistä opintotarjontaa Satakunnassa ja ammatillista perustutkintoa suorittavien opiskelijoiden liikkuvuutta ammattikorkeakouluopintoihin. Lisäksi hankkeen tarkoituksena on edistää opiskelijoiden urasuuntautumista eri ammattialoilla sekä alueellisen koulutuksen vaikuttavuutta ja tuloksellisuustavoitteita. Koulutusyhteistyön tarkoituksena on myös tehostaa ja parantaa ammattikorkeakouluihin jatkavien opiskelijoiden läpäisyä.

Opinto-oikeus

Opiskelijat, joilla on ammatillisen perustutkinnon suorittamisoikeus Sataedussa tai WinNovassa kulttuurialan, kone- ja metallialan, liiketalouden sekä sosiaali- ja terveysalan koulutuksessa, voivat hakea määräaikaista oikeutta suorittaa opintojakso/-kokonaisuus Diakonia-ammattikorkeakoulussa ja Satakunnan ammattikorkeakoulussa (DIAK, SAMK).

Ammatillinen perustutkinto voidaan suorittaa ammatillisena peruskoulutuksena (nuoret) tai näyttötutkintona (aikuiset). SATAEDU ja WinNova kustantavat ammatillista perustutkintoa ammatillisena peruskoulutuksena suorittavien opiskelijoiden väyläopinnot.

Ammatillista perustutkintoa näyttötutkintona suorittavat eivät voi valtakunnallisten opetussuunnitelmien perusteella sisällyttää perustutkintoonsa tutkinnon osaa ammattikorkeakouluopinnoista. Tästä syystä ammatillista perustutkintoa näyttötutkintona suorittavat tutkinnon suorittajat voivat opiskella ammattikorkeakouluopintoja vapaaehtoisesti, mutta opinnot tutkinnon suorittaja maksaa itse.

Väyläopintojen ja ohjauksen suunnittelu ja toteutus

Väyläopintojen suunnittelun ja järjestämisen päävastuu on sillä ammattikorkeakoululla (DIAK, SAMK), minkä opinto-ohjelmaan opintojakso/-kokonaisuus kuuluu. Opiskelijan opinto-ohjauksesta vastaavat Sataedun ja WinNovan opinto-ohjaajat.

Väyläopintoihin hakeutuminen

Opiskelija lähettää sähköisen hakulomakkeen, syyslukukautta koskien 15.5. mennessä ja kevätlukukautta koskien 5.11. mennessä. Opinto-ohjaaja Sataedussa tai WinNovassa puoltaa perustutkinto-opiskelijan väyläopintojen opinto-oikeutta. Samalla SATAEDU ja WinNova sitoutuvat maksamaan opiskelijan opinto-oikeudesta ja aloitettujen opintojaksojen/-kokonaisuuksien opintopisteistä kohdeammattikorkeakoululle.

Sataedun, WinNovan, Diakin ja SAMKin kotisivuilla on ohjeet väyläopintoihin ilmoittautumisesta. Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisellä hakulomakkeella ammattikorkeakoulun antaman ohjeistuksen mukaan.

Opinto-oikeuksista ja suorituksista tiedottaminen

Opiskelija näkee opintojakson/-kokonaisuuden suorittamiseen liittyvät aikataulut ja mahdolliset opintojen toteuttamiseen liittyvät muutokset ammattikorkeakoulujen (DIAK, SAMK) verkkosivuilta. Diakin ja/tai SAMKin opintosuoritusrekisteriin viedään opiskelijan hyväksytyt kokonaissuoritukset. Aloittaessaan ammattikorkeakouluopinnot Diakissa tai SAMKissa opiskelijan väyläopinnot voidaan tunnistaa ja tunnustaa osaksi opiskelijan amk-tutkintoa. Väyläopinnot voidaan tunnistaa ja tunnustaa myös opiskelijan ammatilliseen perustutkintoon esim. vapaasti valittaviin opintoihin ja kaikille valinnaisiin tutkinnon osiin.

Väyläopinnot hankkeen jälkeen

Hankkeen aikana saatujen kokemusten perusteella Väyläopintoja tultaneen laajentamaan myös muihin ammatillisiin perustutkintoihin.

Lisätietoja ammattikorkeakoulujen opintojaksoista osoitteista:

www.pori.diak.fi/vaylaopintohanke

www.samk.fi/vaylaopintohanke

LIITE 5: VÄYLÄOPINTOJEN SUUNNITTELU, TOTEUTUS JA ARVIOINTI

	VAIHE I SUUNNITTELU	VAIHE II TOTEUTUS	VAIHE III ARVIOINTI
Väyläopintojen luominen	Valmistelutyöryhmän kokous 17.9.10 - Merkittiin tiedoksi hankkeen kuvaus. - Päätettiin laatia hankkeen yhteistyösopimus ja valmistella talousarvio vuodelle 2010-2011; (hankkeen taloutta hoitaa Sataedun taloushallinto). - Päätettiin johtoryhmän nimeämisestä 29.10.10 mennessä. Valmistelutyöryhmän ja johtoryhmän kokous 10.11.10 - Hanketoiminnan esittely johtoryhmälle. - Diakin ja Diak Lännen, Porin toimipaikan toiminnan esittely. Tähän liittyi myös CDS-hankkeen esittely, jossa kehitetään amk - opiskelijoille suunnattavia tukimuotoja ja – toimintoja. Valmistelutyöryhmän ja johtoryhmän kokous 7.12.11	Suunnittelupalaveri 18.1.11 (DIAK, SAMK työryhmä) - Tilannekatsaus; opintotarjonnan ja tarvittavan ohjausresurssin tarkentaminen Johtoryhmän kokous 31.1.11 - Esiteltiin selvitys toiselta asteelta siirtyvien määrästä, että voidaan ennakoida suuntaa antava kiinnostuneisuus amk-opintoihin (DIAK, SAMK) Suunnittelupalaveri 12.1.11 (DIAK, SAMK työryhmä) - Opintotarjonnan määrittely Diakissa ja Samkissa.	Johtoryhmän kokous 22.3.11 - Tarkasteltiin Opetushallitukselle lähetettyä väliraporttia Johtoryhmän ja teemaryhmän kokous 31.10.11 - Tarkasteltiin syyslukukaudella toteutuvien väyläopintojen opetustoimintaa ja todettiin opiskelijoiden lukumäärä. - Tarkennettiin kevätlukukaudella 2012 tarjottavat väyläopinnot ja puoltoon ja ilmoittautumiseen liittyvät toimenpiteet. Johtoryhmän kokous 20.12.11 - Käytiin arviointikeskustelu väyläopintotarjonnasta ja esitettiin, että pilotoitavat koulutusalat muutetaan

	• Samkin toiminnan esittely • Opetushallituksen palautteen tarkastelua (vierailu 3.12.11.) • Hankkeen valmistelun jatkaminen. • Päätettiin kartoittaa toiselta asteelta Diakiin ja Samkiin hakeneiden ja valittujen lukumäärä vuosina 2009-2011. Johtoryhmän kokous 31.1.11 • Todettiin Sataedun ja Diakin välisen asiantuntijatyön sopimuksen olevan valmisteilla. • Projektiakataulun laadinta vuodelle 2011. • WinNovan toiminnan esittely. • Päätettiin pilotoitavat ammattialat ja nimettiin yhteyshenkilöt. Johtoryhmän kokous 22.3.11 • Sataedun toiminnan esittely.		yhdessä sovittaviksi aloiksi. • Tarkasteltiin loppuraporttia väyläopintojen mallintamisen kuvaamiseksi ja tehtiin esitykset tarkennettavista kohdista mm. hankesopimuksen päivittämiseksi. Opetushallitukselle tehtävä loppuraportti viimeistään 28.2.2012/SATAEDU
Väyläopintojen suoritusten tunnistaminen ja tunnustaminen ammatillisen	Johtoryhmän kokous 22.3.11 • Sopimus pohja- ja ilmoittautumislomake-	Johtoryhmän kokous 20.12.11 • Suoritettujen (syksy 2011) ja	

perustutkinnon opintoissa ja opintojen huomioiminen osana ammattikorkeakoulututkintoa	luonnos tiedoksi Johtoryhmän kokous 11.4.11 - Käytäntöjen ja osaamisen tunnistamisesta sopiminen. Johtoryhmän kokous 9.6.11 - Puoltolomakkeen esittely ja hyväksyminen	suoritettavien (kevät 2012) opintopistemäärien toteaminen. Puoltoihin liittyvien toimintamallien hiominen ja opintosuoritusotteiden lähettämisestä sopiminen.	
Opinto-ohjaajille ja opettajille tiedottaminen	Johtoryhmän kokous 11.4.2011 Johtoryhmän kokous 9.6.11 - Sopimus sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta (lehdistötilaisuus, väyläopintosite) Johtoryhmän kokous 8.9.11 - Lehdistötilaisuudesta päättäminen. Johtoryhmän kokous 31.10.11 - Suunnitellaan levitysseminaarin järjestelyt.	Tiedotustilaisuus Sataedun ja WinNovan opinto-ohjaajille Sataedun Kokemäen yksikössä 4.3.11 - Hankkeen sisällön esittely. Samkin opetusneuvosta 11.4.11 Diak Lännen, Porin toimipaikan opettajat 4.5.11 Sataedu Harjavalta Sataedu Nakkila Sataedu Ulvila 26.5 Sataedu Kokemäki 16.5.11 Johtoryhmän kokous 8.9.11 - Esiteluonnokset hyväksytään (toinen aste ja amk). Johtoryhmän kokous 8.9.11 - Lähetään kutsut levitysseminariin. Lehdistön tiedotustilaisuus 19.9.11	Lehdistön tiedotustilaisuus 19.9.11 - Opinto-ohjaajien suullinen arviointi meneillään olevista väyläopinnoista ja opiskelijoiden hops-ohjauksesta. - Amk-edustajien arviointi väyläopintojen suunnittelu- ja toteuttamisprosessista. Johtoryhmän kokous 20.12.11 - Todettiin Väylähankeseminaaristeilyn Tku-Ahvenanmaa-Tku olleen onnistunut tiedotustilaisuus läsnäolijoiden palautepuheenvuoroihin perustuen.

		Hankeinfo ja väyläopiskelumallin esittely.	
Opiskelijoille tiedottaminen	Johtoryhmän kokous 11.4.11 ja Johtoryhmän kokous 9.6.11 - Sopimus sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta (lehdistötilaisuus, väyläopintosite) - Esitteet ja sähköiset ilmoitustaulut ja nettisivut käyttöön.	Tule ajattelemaan itseäsi - teemapäivä Diakin Porin toimipaikassa 22.2.2011 - Väyläopintoinfo ja opintosisältöihin tutustuminen. - Tutustuminen Diakin Porin toimipaikan Johtoryhmän kokous 11.4.11 - Esitteet ja sähköiset ilmoitustaulut ja nettisivut käyttöön. Lehdistön tiedotustilaisuus 19.9.11 - Väyläopiskelumallin esittely.	Lehdistön tiedotustilaisuus 19.9.2011 - Suullinen opiskelijapalaute. Levitysseminaari 18.11.2011 - Suullinen ja kirjallinen opiskelijapalaute.
Sähköinen ilmoittautumis-menettely väyläopintoihin	Johtoryhmän kokous 22.3.11 Sopimuspohja- ja ilmoittautumislomake-luonnoksen tarkastelua.	Todetaan, että sähköinen ilmoittautumislomake käytössä. 5.-25.5. ja 5.9.-5.11.	Johtoryhmän ja teemaryhmän kokous 31.10.11 - Sähköisen lomakkeen arviointi. Johtoryhmän kokous 20.12.11 - Lomakkeen sisältöä arvioida jälleen keväällä 2012 syyslukukauden

			2012 opintoihin ilmoittauduttaessa.
Väyläopintojen suoritusten kustannusvaikutuksista päättäminen		Johtoryhmän kokous 22.3.11 - Sopimus pohjan tarkastelu Teemakokous 31.10.11 - Selostus taloustilanteesta ja väyläopintoihin hakeneiden opiskelijoiden määrästä	Johtoryhmän kokous 22.3.11 - Hyväksytään talousarvion tarkennus Johtoryhmän kokous 31.10.11 - Hankekoordinaattori antoi selvityksen taloustilanteesta. Johtoryhmän kokous 20.12.11 - Hankekoordinaattori antoi selvityksen taloustilanteesta. - Päätettiin esittää pilotointivaiheen jälkeen tehtävään sopimukseen opintojen hinnaksi 50 euroa/op kuten nykyisessäkin sopimuksessa.
Urapalvelua toteuttavien opinto-ohjaajien koulutus	Johtoryhmän kokous 9.6.2011 - Levitysseminaarista tiedotettu Satakunnan opinto-ohjaajat ry:n Porin kouluviraston toimijoille. - Hankkeen koordinoinnin jatkosuunnitelma (vireillä uusi hanke)	Väylä-opinnot levitysseminaari risteily 18.11.11 - Hankkeen toimijoiden esitykset. - Riitta Koivunen esitteli lyhyesti Winnonivel-	Väylä-opinnot levitysseminaari 18.11.11 Opinto-ohjaajien palautteet ja kehittämis ehdotukset hanketoimijoille.

	Teemaryhmän kokous 31.10.11 • Väyläopintojen seminaariohjelman luonnos	hankkeen johon Väyläopintohankkeen tuotos linkitetään ja kehitystyötä jatketaan väyläopintotarjonnan laajentamiseksi myös lukioihin ja perusopetukseen.	
--	--	--	--

LIITE 6: PUOLTOLOMAKE (SATAEDU, WINNOVA)

PUOLTO AMK-OPINTOJEN SUORITTAMISEKSI

Henkilötiedot	Nimi	Henkilötunnus	
	Oppilaitos/Opintoala		
	Ryhmä	Opinto-ohjaaja	Ryhmänohjaaja

Ammattikorkeakoulu-opinnot	AMK-opinnot :		
	Laajuus		
	Opiskelu-aika	☐ syksy ☐ kevät	
Allekirjoitus	Päivämäärä _____._____.20____	Opiskelijan allekirjoitus	Huoltajan allekirjoitus alle 18-vuotiaalta

VALMISTELU:

Opinto-ohjaaja täyttää	Paikka ja aika _____._____.20____	Opinto-ohjaajan allekirjoitus
------------------------	--------------------------------------	-------------------------------

PÄÄTÖS:

Koulutuspäällikkö	☐ Puolletaan	
	☐ Ei puolleta. Perustelut:	
	Paikka ja aika _____._____.20____	Koulutuspäällikön allekirjoitus

Päätöksen jakelu: opiskelija, huoltaja (alle 18-vuotiaalta), opinto-ohjaaja

LIITE 7: ILMOITTAUTUMISLOMAKE (ESIMERKKI)

DIAK - VÄYLÄOPINTOIHIN ILMOITTAUTUMISLOMAKE 2011-2012

1) HENKILÖTIEDOT

Sukunimi

Etunimet

Henkilötunnus

Puhelinnumero

Sähköpostiosoite

Äidinkieli

Kansalaisuus

2) SUKUPUOLI

☐ Mies

☐ Nainen

3) IKÄ

Ikäni on

4) KOULUTUS

Olen kirjoilla oleva ammatillinen peruskoulutustutkinto-opiskelija

SATAEDU:ssa, Satakunnan koulutusyhtymä. Yksikköni on

WinNovassa, Länsirannikon Koulutus Oy WinNova. Toimipisteeni on

Olen näyttötutkintoa suorittava opiskelija. Maksan opinnot itse (10e/opintopiste). Nimi ja laskutusosoite on

5) ILMOITTAUTUMISTIEDOT

Valitse toimipaikka, jossa opintojakso järjestetään

☐ Porin toimipaikka

☐ Turun toimipaikka

Tiedot opintokokonaisuudesta/opintojaksosta

Johdanto korkeakouluopintoihin 2 op

Arvot ja etiikka 5 op

Asiakkuus 5 op

Anatomia ja fysiologia 1 (2 op)

Anatomia ja fysiologia 2 (2 op)

Tutkimus ja kehittäminen 5 op

Ruotsi - orientoivat opinnot 2 op

Ruotsi - ammatilliset opinnot 2 op

Kristinuskon lähtökohdat 5 op

Kristinuskon pääkohdat 5 op

Mielenterveys- ja päihdetyö 5 op

Vanhusten kliininen hoitotyö 5 op

Moninaisuus ja monikulttuurisuus 5 op

Lasten ja nuorten kliininen hoitotyö 5 op

6) OPISKELUTIEDOT

Ammatillisen perustutkinnon koulutusala:

☐ Kulttuuriala

☐ Kone-, metalli- ja energiatekniikka

☐ Liiketalous ja kauppa

☐ Sosiaali-, terveys ja liikunta-ala

7) OPINTOJEN TAVOITE

Tarkoitukseni on aloittaa amk-opinnot

☐ Seuraavana lukuvuotena

☐ Myöhemmin

☐ Muu, mikä

8) Tietoa Diakin koulutusmahdollisuuksista

saa lähettää minulle sähköpostiosoitteeseen

9) LISÄTIETOJA

Tähän voit kirjoittaa lisätietoja

PERUUTUSEHDOT

Osallistumisen voi peruuttaa kustannuksitta kaksi viikkoa ennen koulutuksen ilmoitettua alkamispäivää. Peruminen tehdään kirjallisesti, tai sähköpostitse koulutusta järjestävän oppilaitoksen opintotoimistoon. Sairaustapauksissa peruutus opintotoimistoon lähetetyllä lääkärintodistuksella. Mikäli koulutukseen ilmoittautunut ei peru osallistumista ja jää saapumatta koulutukseen, Diak peri opintomaksun kokonaisuudessaan. Järjestäjä pidättää oikeuden muutoksiin sekä voi peruuttaa koulutuksen esim. vähäisen osallistujamäärän takia.

Koulutukset täytetään pääsääntöisesti ilmoittautumisjärjestyksessä.

[SAMK - väyliäopinnot](#)

LITTE 8: VÄYLÄOPINTOJEN OPINTOJAKSOKUVAUS (ESIMERKKI)

Toimipiste	PORIN TOIMIPAIKKA
Koulutusohjelma	HOITOTYÖN KO. JA SOSIAALILAN KO.
Opintojakson tai -kokonaisuuden nimi	Johdanto korkeakouluopintoihin 2 op
Ajankohta	Syksy 2011 ajalla 26.8.-20.12.2011 / Kevät 2012 ajalla 16.1-16.2.2012
Lähiopetusajanakohta	Perjantai (viikko 34)
Taso	Perusopinnot
Lukukausi	1. (amk-opinnot)
Ennakkovaatimukset	
Opetuskeili	Suomi
Tavoitteet	Opiskelija tiedostaa erilaiset oppimiskäymykset sekä omaan oppimiseen ja opiskeluun liittyvät vahvuudet ja kehitymishaasteet; kehittää vuorovaikutus- ja tiimityötaitojaan osana ammatillista kasvuaan, tiedostaa persoonalliseen ja ammatilliseen kasvuun ja oppimiseen liittyviä tekijöitä.
Asiakokonaisuudet/väyläsisällöt	Oppiminen, oppimis- ja tietokäsitykset, ammatillinen kasvu sekä diaklainen koulutusajattelu ja käytänteet
Suoritettava kirjallisuus	ks. linkki http://www.diak.fi/sahk_ops_1011
Opetus-/oppimismenetelmät	Toiminnallinen opetus, Virtuaaliopetus, Kirjallinen tehtävä, Luento (4 tuntia, viikko 34)
Suoritusstapa	Kirjallinen tehtävä verkkotehtävänä (essee), osallistuvatyöskentely (lähiopetus ja Frontier-oppimisalustalla verkkokeskustelu)
Arviointi	Essee (5-1/hyätty) Keskustelutehtävä (hyv/hyl)

LIITE 9: VÄYLÄOPINNOT HANKKEEN LEHDISTÖTIEDOTE

LEHDISTÖTIEDOTE VÄYLÄOPINNOISTA

Julkaisuvapaa 19.9.2011 klo 10.

Toisen asteen ammatillista perustutkintoa Satakunnassa suorittavat voivat nyt suorittaa samanaikaisesti opintoja ammattikorkeakoulussa. Opiskelijoilla on mahdollisuus tutustua amk-opiskeluun ja myöhemmin hyödyntää suorituksensa, mikäli hän jatkaa opintojaan ammattikorkeakoulussa valmistumisensa jälkeen.

Opintoja kutsutaan väyläopinnoiksi. Väyläopintojen yhtenä tavoitteena on kannustaa ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden jatko-opintoja korkeakouluissa.

Tänään DIAKissa pidetyssä tiedotustilaisuudessa oli paikalla väyläopintoja suorittavia opiskelijoita ja oppilaitosten edustajia. Alla tarjoamme teille tietoa maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävästä uudesta koulutusyhteistyöstä.

Annamme mielellään lisätietoja ja mahdollisuuden haastatella tulevaisuuden tekijöitä. Yhteystiedot ovat tiedotteen lopussa.

SATAKUNTALAISTA KOULUTUSYHTEISTYÖTÄ

Satakunnan koulutuskuntayhtymän, SATAEDU ja Länsirannikon koulutus Oy WinNova, Diakonia-ammattikorkeakoulu Länsi, Porin toimipaikka ja Satakunnan ammattikorkeakoulu ovat Opetushallituksen hankerahoituksella käynnistäneet **valtakunnallisesti uutta** koulutusyhteistyötä. Tätä koulutusyhteistyötä kutsutaan Väyläopinto-hankkeeksi.

Väyläopinto-hankkeen aikana on sovittu ammattikorkeakoulujen suunnittelemasta ja toteuttamasta opetuksesta sekä ohjauksesta. Koulutusyhteistyön tarkoituksena on **lisätä yhteistä opintotarjontaa Satakunnassa ja** ammatillista perustutkintoa suorittavien opiskelijoiden liikkuvuutta ammattikorkeakouluopintoihin.

Lisäksi hankkeen tarkoituksena on edistää opiskelijoiden urasuuntautumista eri ammattialoilla sekä alueellisen koulutuksen vaikuttavuutta ja tuloksellisuustavoitteita. Koulutusyhteistyön tarkoituksena on myös tehostaa ja parantaa ammattikorkeakouluihin jatkavien opiskelijoiden läpäisyä.

Opinto-oikeus

Opiskelijat, joilla on ammatillisen perustutkinnon suorittamisoikeus Sataedussa tai WinNovassa **kulttuurialan, kone- ja metallialan, liiketalouden sekä sosiaali- ja terveysalan** koulutuksessa, voivat hakea määräaikaista oikeutta suorittaa opintojakso-/kokonaisuus Diakonia-ammattikorkeakoulussa ja Satakunnan ammattikorkeakoulussa (DIAK, SAMK).

LIITE 10: VÄYLÄOPINTOSEMINAARIN ESITE

VÄYLÄOPINTO-SEMINAARI

Opiskelijoiden upeat kokemukset ammattikorkeakouluopinnoista

OHJELMA
18.11.2011

Klo 10.00

Väyläopintoseminaarin avaus

Hankkeen sihteeri, opinto-ohjaaja
Riitta Koivunen, WinNova

Klo 10.15

Väyläopintohankkeen tavoite ja toteutus

Hankkeen koordinaattori, koordinoiva opinto-ohjaaja Paavo Valtanen, SATAEDU

Klo 10.30

Väyläopintojen toteutus 2011

Lehtori Kristiina Riikonen DIAK, länsi
Lehtori Eeva-Kaisa Kopra, SAMK

Klo 11.30 Tauko

Klo 12.00

Väyläopintohanke opinto-ohjaajan näkökulmasta

Opinto-ohjaajat Johanna Rantalainen ja Aira Luttinen, SATAEDU

Opinto-ohjaaja Karin Pitkaniemi, WinNova

Väyläopintohanke opiskelijoiden näkökulmasta

Opiskelijat Taru Reini, Nelli Väisänen, Ville Lehtonen, Tiia Vaajakari, Johanna Seppälä, Janette Anttila, Riikka Jalonen ja Jaana Viljanen

Klo 14 Laivan vaihto

Klo 16.00

Läpäisyn edistäminen ammattikoulutuksessa

Opetusneuvos Juhani Pirttiniemi, Opetushallitus

Klo 17.00

Yhteistyön kehittäminen

Opinto-ohjaaja Virpi Seimelä, WinNova

Klo 17.45

Seminaarin päättäminen

Opinto-ohjaaja Karin Pitkaniemi, WinNova

LAIVAMATKA perjantai 18.11.2011

Lähtö: m/s Amorella

Turku – Linnansatama
klo 08:45

Laivan vaihto m/s Isabella

Maarianhamina
klo 14:10

Tulo: m/s Isabella

Turku – Linnansatama
klo 19:50

LIITE 11: OPISKELIJAPALAUTTEEN KYSYMYKSET

- Miksi hait väyläopintoihin?
- Oletko hakemassa tulevaisuudessa ammattikorkeakouluun?
- Jos olet hakeutumassa tulevaisuudessa ammattikorkeakouluun, niin mille alalle?
- Väyläopinnot, joihin hait?
- Miten olet kokenut väyläopinnot?
- Ovatko väyläopinnot vastanneet odotuksiasi?
- Ovatko väyläopinnot vahvistaneet hakeutumistasi ammattikorkeakouluun?
- Ovatko väyläopinnot vaikuttaneet siihen, ettet hakeudu tulevaisuudessa ammattikorkeakouluun?
- Mitä hyvää väyläopinnoissa on?
- Miten kehittäisit väyläopintoja?
- Mikä on sinulle mielekkäin tapa oppia? (paljon lähiopetusta, verkko-opintoina, ilta-monimuoto-opintoina jne.)
- Mitä koet hyötynneesi väyläopinnoista? Tai miten uskot hyötynneesi väyläopinnoista?

Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja D

Työpapereita

1. Meretmaa, Anne & Tiittanen, Hannele 2002.
Toimintaohje kriisitilanteessa.
2. Helminen, Jari 2002. Tallinnan avohuolto 2001.
Projektin loppuraportti.
3. Jaakkola, Hannu & Remes, Pirkko 2002.
Korkeakouluyhteistyötä Diakonia-ammattikorkeakoulussa. Yhteistyön arviointi vuodelta 2001.
4. Uutaniemi, Satu (toim.) 2002.
Naiset ja tekniikka – uusia työllistymismahdollisuuksia satakunnassa. Hankkeen loppuraportti.
5. Latvus, Kari 2002.
Seurakunta ja yhteiskunnan muutos. Raportti lisäkoulutuksesta Turun arkkihiippakunnassa.
6. Haavisto, Kari & Laine, Terhi & Leino, Liisa 2002.
Sosiaalityöntekijät poliisilaitoksella. Kartoitus keväällä 2002 poliisilaitoksella työskennelleistä sosiaalityöntekijöistä.
7. Rask, Katja & Pasanen, Sina & Kainulainen, Sakari 2002.
Työtyytyväisyys ja työyhteisön kehittäminen Diakissa. Diakin henkilöstökyselyn tulokset lukuvuodelta 2001-2002.
8. Suojoki, Raili & Kotila, Hannu 2002.
Yhteisöllisempään työotteeseen – Yhteiskunnallisesti suuntautuvan perusterveydenhuollon kehittämisprojektin loppuraportti.
9. Sorva, Marja-Leena 2003.
Työn kuormittavuus ja työnohjaustarve Päijät-Hämeen keskussairaalan synnytysosaston kätilöiden kokemana.
10. Laine, Terhi 2004.
Ensi- ja turvakotitoiminnan palveluprosessien kehittäminen ja työssä jaksaminen. ETU – projektin loppuraportti.
11. Lähteenmäki, Suvi 2004.
Sosionomi (amk) Eurooppaan töihin? Tutkimus sosionomi (amk-tutkinnon vertailtavuudesta muihin eurooppalaisiin sosiaalityön tutkintoihin.
12. Mustakangas, Terhi 2004.
Työelämäsuhteiden kehittäminen viestinnän keinoin.
13. Gothóni, Raili 2004.
TUPA -sosiaalityön tukipalveluprojekti. Arviointiraportti 2004.
14. Helminen, Jari (toim.) 2005.
Yhdessä, erikseen ja yhteensovittaen.
15. Ahonen, Pasi & Helminen, Jari & Kortelainen, Hanna 2005.
Sosiaali- ja terveysalan kouluttajatahot aluetoimijoina. Näkökulmia Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan sosiaali- ja terveysalojen kouluttajatahojen aluekehitys- sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaan.
16. Jokela, Ulla 2005.
Virtaa työpaikoille. Tapaustutkimus Diakonia-ammattikorkeakoulun Järvenpään yksikön diakoniaharjoittelusta.
17. Hytönen, Niina & Hälikkä, Riikka (toim.) 2005.
Minne menet digi-tv? Digi-tv:n sisältötuottamisen kehittämishankkeen väliraportti.
18. Isomäki, Tarja 2005.
Perheet päivähoiton ja kotipalvelun perhetyön asiakkaana –lastensuojelun avohuollon kehittämishaasteet.
19. Pesonen, Aino-Elina & Zotow, Marianna 2005
Terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia edistävä työ koulu-ym- ja -päristössä.

20. Vogt, Ilse 2005
Lastensuojelun laitoshuollon toimintakäytännöt ja –muodot.
21. Jääskeläinen, Ilkka 2005
Aikuissosiaalityö suurkaupungissa marginaalialueella elävien parissa.
22. Mantila, Seija 2005
Kaksoisdiagnoosipotilaiden hoidon ja tuen haasteet ammattihenkilöstölle päihde- ja mielenterveystyössä.
23. Hurskainen, Petri & Toikkanen, Leena 2005
Vammaiset henkilöt avo- ja laitoshuollon asiakkaina – Lähityöntekijöiden, esimiesten ja johtavien viranhaltijoiden käsityksiä ammattitaitovaatimuksista vammaistyössä.
24. Karhia, Marjaana (toim.) 2005
Kokemuksia maahanmuuttajien ammattikorkeakouluopintoihin orientoivista opinnoista.
25. Armanto, Annukka 2005
Teknologiset sovellutukset apuna ikääntyneiden kotona selviytymisen tukena ja niiden tuomat osaamisvaatimukset sosiaali- ja terveydenhoitoalalla – Kotihoidossa työskentelevien näkökulmia.
26. Kenola, Jaana & Pesonen, Helena 2005
Julkisen- ja III sektorin sekä yritysmaailman palveluntuottajien mahdollisuudet.
27. Koski, Arja 2005
Ikäjohtaminen sosiaali- ja terveysalan työssä.
28. Pesonen, Arja 2005
Asiantuntijuus ja osaaminen sosiaali- ja terveysalan mielenterveystyössä. Pari-, tiimi- ja verkostotyö sekä muutos ja työssä jaksaminen.
29. Nieminen, Eija & Häkkinen, Jouni 2005
Noviisi ja ekspertti yhteistyössä.
30. Arvilommi, Nicola 2005
Monikulttuurisuus sosiaali- ja terveysalan ammatillisena haasteena.
31. Kivilaakso, Tuovi 2005
Sosiaali- ja terveysalan johtajuus verkostoituvassa palvelurakenteessa.
32. Voima, Kyösti 2005
Maahanmuuttajien työllistyminen sosiaali- ja terveysalalle.
33. Nieminen, Kirsti ja Zotow, Marianna
Ikääntyvien auttamistyö. Hoitotyötä, sosiaalista auttamistyötä ja luovia menetelmiä.
34. Mikkola, Arto 2005
Hyvinvointia kohti. Pieni trilogia hyvinvoinnin uusiutumisen mahdollisuuksista.
35. Hyttinen, Nina K. 2005
Pieni askel yhdelle ravintolalle, suuri kaupungille. Järvenpään Ravintola-projektin toteutus- ja vaikuttavuusarviointi.
36. Launonen, Pekka 2005
Kirkon työntekijäksi?
37. Helminen, Jari ja Ikävalko-Ratia, Sini 2006
Keskustelualoite maahanmuuttajien monipuolisten koulutuspalvelujen puolesta.
38. Helminen, Jari 2006
Hyvinvoinnin rakentajat -projekti : prosessista, tuloksista ja projektin arviointia.
39. Siltala, Mika 2006
Empatiakasvatus ja sen tukeminen Hämeenkyrön kunnassa.
40. Djupsjöbacka, Stefan 2006
Mitä koulutuksen jälkeen? Diakonia-ammattikorkeakoulusta valmistuneiden työelämään sijoittuminen ja saadun koulutuksen arviointi.
41. Rautasalo, Eija; Korhonen, Salla; Kuusela, Tuomo; Ylönen, Sirpa & Kivirinta, Mervi 2007
Co-opista Tukevaan Osuustoiminnan ja yhteisötalouden juurruttaminen osaksi ammattikorkeakouluopintoja.

42. Launonen, Pekka 2007
Kirkon työntekijäksi kasvamassa. Diakoni-, diakonissa- ja nuorisotyönohjaajaopiskelijoiden ammatillinen motivaatio, osaaminen ja identiteetti vuosina 2004–[2006.Kasvu](#) kirkon työntekijäksi –hanke. [2.tutkimusraportti](#).
43. Kaivola Taru, Kylmä Jari, Kivelä Pia ja Ristola Matti 2007
Pistoshuumeita käyttäneiden hiv-positiivisten naisten suhde seksiin, huumeisiin ja hiv-infektioon – laadullinen haastattelututkimus.
44. Piirainen Keijo, Hokkanen Joni ja Kettunen Aija (toim.) 2007
Esteettömyyttä, tasa-arvoa ja osallisuutta? Selvitys tietoyhteiskunnan tilasta ja mahdollisuuksista erityisryhmien näkökulmasta ja tapaus mobiilitulkkauspilotti.
45. Rotinen Riitta-Liisa 2008
Matkalla monimuotoisuuteen – Monimuotoisuuden ja työhyvinvoinnin kehittäminen pilottityöyhteisöissä.
46. Hokkanen Joni; Kettunen, Aija ja Nieminen, Ari 2008. Esiselvitys sosiaalista työllistämistä tukevasta hautomotoiminnasta Uudellamaalla.
47. Pulliainen, Marjo; Kettunen, Aija ja Valtonen, Hannu 2008
Kotihoidon päättymisen syyt Pieksämäellä vuonna 2007.
48. Manninen, Anja (toim.) 2008
Stage. Vanhustyö - tulevaisuuden toiveammatti?
49. Rotinen Riitta Liisa, 2008
Monimuotoisen työvoiman työllistäminen. Selvitys yhteiskuntavastuullisen työllistämisen esteistä ja edellytyksistä sekä työllistämisen esteistä ja kehittämistarpeista Etelä-Savossa.
50. Kivelä Sami 2009
Nuorten asumisen tukitoimien arviointi Hämeenlinnassa, Tampereella ja Hyvinkäällä.
51. Juola Sirpa ja Väisänen Raija (toim.) 2009
Diakoniatyö yhteiskunnan muutoksessa. Diakoniaviranhaltijoiden erityiskoulutuksen kehittämishankkeet ajan tulkeina.
52. Pakkasvirta Teela, Kainulainen Sakari, Bogomjagkova Elena, Khan Galina ja Ostrovsky Dmitri 2009
Pietarin päihdehuollon asiakaslähtöisyyttä edistämässä. ”Paluu yhteiskuntaan” –projekti.
53. Isomäki Tarja & Kuukkanen Maria 2011
Täydennyskoulutusmalli perhehoitoon. Työraportti Perhehoitoliiton ja Diakonia-ammattikorkeakoulun toteuttamasta perhehoidon täydennyskoulutuksen pilottihankkeesta.
54. Oleg Goncharov, Olga Stackelberg, Sakari Kainulainen, Teela Pakkasvirta, Minna Suomi & Pekka Tuomola 2011
Pietarin päihdehuoltoa uudistamassa.
55. Э. Гехт, [С.Кайнулайнен](#), [Т.Паккасвирта](#) 2011
СОВМЕСТНЫМИ СИЛАМИ ЗА ЗДОРОВЫЙ ОБРАЗ ЖИЗНИ - опыт Российско-Финляндского проекта «Наркологические проблемы и здоровье в СПб и Республике Карелия».
56. Anna Karttunen, Keijo Piirainen & Aija Kettunen 2011
Politiikkaohjelmasta käytännöksi vai käytännöstä ohjelmaksi? Vetovoimainen ja terveyttä edistävä terveydenhuolto (VeTe) -hankkeen ulkoinen arviointi.
57. Annukka Armanto, Aija Kettunen, Terhi Laine, Hanna Niemi, Aino-Elina Pesonen & Ilse Vogt 2011
Lapsen ääni koulussa. Projektin loppuraportti.
58. Oleg Goncharov, Olga Stackelberg, Sakari Kainulainen, Teela Pakkasvirta, Minna Suomi, Polina Telpis & Pekka Tuomola 2011
Promoting substance abuse care in Saint Petersburg.
59. Eija Kattainen & Hanna Kinnunen 2011
Hoivan tuki – Oppia hyvistä kokemuksista Espoossa

SARJOJEN KRITEERIT

A Tutkimuksia:

Sarjassa julkaistaan uutta ja innovatiivista tietoa tuottavia tieteellisiä tutkimuksia Diakonia-ammattikorkeakoulun opetus-, tutkimus- ja kehittämistoiminnan alueilta. Julkaisut ovat lähinnä väitöskirjoja, korkeatasoisia artikkelikokoelmia sekä lisensiaatintutkimuksia, joiden julkaisemista A-sarjassa puoltaa tohtoritason tutkija. Ulkopuolisen tohtoriarvioijan lisäksi A-sarjassa julkaistavan lisensiaatintutkimuksen lukee julkaisuryhmän jäsenenä toimiva tohtoritason lukija. Sarjaan voivat tarjota julkaisuja sekä Diakonia-ammattikorkeakoulun omat työntekijät että ulkopuoliset kirjoittajat.

B Raportteja

Sarjassa julkaistaan henkilökunnan tutkimuksia (lisansiaatintöitä, pro graduja), ansioituneita Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä sekä niiden Diakin kehittämisprojektien raportteja, jotka ovat tuottaneet innovatiivisia ja merkittäviä työelämää kehittäviä tuloksia.

C Katsauksia ja aineistoja

Sarjassa julkaistaan Diakonia-ammattikorkeakoulun tutkimus-, kehittämis- ja opetustoiminnan tuloksena syntyneitä julkaisuja, esim. työelämän oppimisympäristöistä ja muista projekteista nousevia opinnäytetöitä, oppimateriaaleja, ohjeistuksia sekä seminaari- ja projektiraportteja.

D Työpapereita

Sarjassa julkaistaan asiantuntijapuheenvuoroja ja kannanottoja ajankohtaisiin asioihin, erilaisia suunnittelutyön tarpeisiin tehtyjä selvityksiä (esim. laaja projektisuunnitelma) ja projektien väliraportteja. Sarja mahdollistaa kokemusten ja asiantuntijatiedon nopean eteenpäin viemisen.

